

Genderjaarboek 2008

MVUNITED

Mobiliteit op
de arbeidsmarkt

Genderjaarboek 2008

MVUNITED

Mobiliteit op
de arbeidsmarkt

Voorwoord

Beste lezer

Dit deel van het Genderjaarboek brengt de mobiliteit op de arbeidsmarkt in kaart. Bijvoorbeeld: wie stopt waarom tijdelijk of definitief met werken, of wie zet na een tijdje afwezigheid terug de stap naar de arbeidsmarkt? Opvallende conclusie: mannen en vrouwen leggen nog altijd andere parcours af.

Zo werkt 42% van de vrouwen tussen 25 en 49 jaar deeltijds, tegenover slechts 4% van de mannen. Vrouwen passen vaker dan mannen hun loopbaan aan als er kinderen komen: ze gaan deeltijds werken of blijven thuis om voor de kinderen te zorgen. Het aantal kinderen speelt zeker een rol: 60% van de werkende moeders met drie of meer kinderen werkt deeltijds. Een aantal vrouwen kiest daar bewust voor, maar heel wat vrouwen hebben gewoon geen keuze. Zij slagen er niet in om het drukke gezinsleven te combineren met een baan. Vooral in zwakkere gezinnen of in eenoudergezinnen stappen vrouwen uit het arbeidscircuit.

Ik wil daar twee bedenkingen bij maken. Dat het vooral vrouwen zijn die deze keuze maken, heeft deels te maken met traditionele opvattingen over het gezin. Hoewel uit Europese studies blijkt dat mannen graag meer verantwoordelijkheid willen nemen voor hun kinderen, lijkt dat in de praktijk nog niet te lukken. Mannen worden, nog meer dan vrouwen, als deloyaal ten opzichte van hun werkgever beschouwd als ze evenredig willen bijdragen aan de zorg voor hun kinderen. We moeten daarom bekijken hoe we vaders kunnen steunen en hen het recht op zorg kunnen garanderen vanaf de geboorte van hun kinderen.

Een tweede bedenking gaat over kinderopvang. Hoewel we met de Vlaamse regering de afgelopen jaren 22.000 extra opvangplaatsen hebben gecreëerd, is er nog steeds vraag naar meer kinderopvang. Bovendien is er te weinig gesubsidieerde en dus goedkope kinderopvang in Vlaanderen. Ouders wijken daarom vaak noodgedwongen uit naar de veel duurdere sector van de privé-opvang. Zeker voor zwakkere gezinnen is die opvang gewoon te duur. Daarom wordt vanaf volgend jaar ook de kostprijs van privé-kinderopvang afhankelijk van het inkomen van de ouder(s). Daarvoor hebben we met de Vlaamse regering alvast 42,5 miljoen euro uitgetrokken. Op die manier maken we ook privé-opvang voor heel wat gezinnen betaalbaar. Voor ouders mag het immers niets uitmaken of hun kinderen

opgevangen worden in de privé-sector of de gesubsidieerde opvang. Kinderopvang moet een recht worden voor iedereen: dat betekent dat er voldoende en voor iedereen betaalbare plaatsen moeten zijn. De kostprijs van kinderopvang of een gebrek aan plaats zouden immers nooit een belemmering mogen zijn om aan de slag te blijven of werk te aanvaarden.

Kathleen Van Brempt
Vlaams minister van Gelijke Kansen

Inhoud

	Inleiding	10
I	Kernindicatoren arbeidsdeelname	14
	Werkzaamheidsgraad	16
	Werkloosheidsgraad	18
	Activiteitsgraad	19
II	Gezinnen op de arbeidsmarkt	20
2.1	Gezinsposities	22
2.2	Socio-economische positie	24
2.3	Werkzaamheid en beroepsstatuut	28
2.4	Deeltijdarbeid en tijdbesteding	32
2.5	Tijdelijke arbeid	38
2.6	Thuiswerk	40
2.7	Atypische arbeidstijden	42
2.8	Werkloosheid en niet-beroepsactiviteit	45
III	Arbeidsmarktmobiliteit	48
3.1	Stromen op de arbeidsmarkt	50
3.2	Arbeidsmarktmobiliteitsgraad	52
3.3	Werk versus werkloosheid	56
3.4	Werk versus niet-beroepsactiviteit	60
3.5	Werkloosheid versus niet-beroepsactiviteit	64
IV	Transities van niet-werk naar werk	68
4.1	Omvang van de transitie tussen niet-werk en werk	71
4.2	Doorstroomgraad naar werk	72
4.3	Statuut vóór intrede in werk	75
4.4	Beroepsstatuut bij intrede in werk	79
4.5	Arbeidsregime bij intrede in werk	82
4.6	Loonklasse bij intrede in werk	86
V	Transities van werk naar niet-werk	90
5.1	Omvang van de transitie tussen werk en niet-werk	93
5.2	Uitstroomgraad uit werk	94
5.3	Statuut ná uittrede uit werk	95
VI	Jobmobiliteit	102
6.1	Jobmobiliteitsgraad	104
6.2	Loontrekkend versus zelfstandig	106
6.3	Voltijds versus deeltijds	110

Lijst van afkortingen	114
Referenties	116
Voetnoten	118
Colofon	120
Verklarende woordenlijst	

Inleiding

Een van de meest markante evoluties op de arbeidsmarkt in de voorbije 50 jaar is de veranderende positie van vrouwen. Hun arbeidsparticipatie is in de loop van de voorbije decennia sterk toegenomen en de kloof met mannen op de arbeidsmarkt is aanzienlijk geslonken.

Anno 2007 zijn bijna zes op de tien vrouwen (59,8%) van 15 tot 64 jaar in Vlaanderen aan het werk. Bij de mannen ligt dit aandeel op 72,3%. Dit aandeel werkenden in de bevolking noemt men de werkzaamheidsgraad. Om een zicht te krijgen op het verschil in werkzaamheid tussen mannen en vrouwen kan de M/V kloof berekend worden. Hoewel de seksekloof de laatste jaren sterk gedaald is, bedraagt deze in Vlaanderen toch nog steeds 1,21. Dit wil zeggen dat de werkzaamheidsgraad van mannen 21% hoger ligt dan die van vrouwen.

In het eerste deel van het Genderjaarboek bespreken we de positie van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt anno 2007. In het tweede deel gaan we na in hoeverre de kloof tussen geslachten, of de beperktere deelname van vrouwen op de arbeidsmarkt, verband houdt met een aantal gezinskenmerken (o.a. de gezinspositie en de aanwezigheid van kinderen in het gezin). We belichten de arbeidsdeelname van vrouwen en mannen vanuit het perspectief van de gezinspositie waarin ze leven.

In de daarop volgende delen kijken we naar de stromen op en rond de arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt is een dynamisch gebeuren. Naast personen die intreden op de arbeidsmarkt en aan het werk gaan, zijn er anderen die uittreden en de arbeidsmarkt tijdelijk of definitief achter zich laten. Nog andere werknemers verliezen hun job en worden werkloos of veranderen van baan op zoek naar een nieuwe uitdaging. We brengen de stromen in kaart met speciale aandacht voor de leeftijdsgroepen en de gezinsposities.

Bij de analyses met betrekking tot het gezin begrenzen we de bevolking tot de 25- tot 49-jarigen. We hanteren een ondergrens van 25 jaar omdat heel wat Vlamingen vóór hun vijftiengste nog in het ouderlijk huis wonen. De arbeidsdeelname van deze jongeren wordt in de eerste plaats bepaald door andere factoren dan hun gezinspositie, bijvoorbeeld door het feit dat ze hun studies al dan niet beëindigd hebben. We hanteren een bovengrens van 49 jaar omdat vanaf die leeftijd de arbeidsparticipatie (van vrouwen) stelselmatig afneemt om redenen die meestal weinig te maken hebben met de gezinssituatie (Elchardus & Cohen, 2003; Geurts, 2004). Daarnaast is de keuze voor de leeftijdsafbakening van 25 tot 49 jaar ook

ingegeven door het feit dat ouders met kinderen (of beter gezegd inwonende kinderen) in de overige leeftijdscategorieën slechts een kleine minderheid vormen.

De leeftijd van 25 tot 49 jaar kan bovendien beschouwd worden als de 'drukke leeftijd' (Elchardus, 1996) of het 'spitsuur van het leven' (Knulst & van Beek, 1990). Deze drukke leeftijd ontstaat omdat men op een vrij smalle tijdsband (van ongeveer 25 jaar) heel veel taken laat samenvallen: het uitbouwen van een loopbaan, het verwerven van een woning en de opvoeding van kinderen. Heel wat vrouwen en mannen tussen 25 en 49 jaar hebben dus zowel een beroepsleven als belangrijke verantwoordelijkheden binnen het gezin.

I Kernindicatoren arbeidsdeelname

Om de arbeidsmarktpositie van bepaalde bevolkingsgroepen kernachtig in kaart te brengen, kan men niet om de drie belangrijkste arbeidsmarktindicatoren heen. Dit zijn de werkzaamheidsgraad, de werkloosheidsgraad en de activiteitsgraad. In dit deel bespreken we aan de hand van deze indicatoren, per leeftijdsklasse, de positie van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt anno 2007.

Werkzaamheidsgraad

Werkzaamheidsgraad (15-64 jaar) naar geslacht en leeftijd – Vlaams Gewest, 2007

(%)	Totaal	Vrouw	Man
Totaal	66,1	59,8	72,3
15-24 jaar	31,5	29,9	33,1
25-49 jaar	86,8	81,1	92,3
50-64 jaar	49,3	38,8	59,7

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

De werkzaamheidsgraad geeft weer welk aandeel van de bevolking aan het werk is. We volgen hier de definitie van de Internationale Arbeidsorganisatie (International Labour Organisation – ILO). Die beschouwt een persoon als werkend als hij of zij minstens één uur betaalde arbeid heeft verricht tijdens de referentieweek.

Anno 2007 bedraagt de Vlaamse werkzaamheidsgraad 66,1%. Dit betekent dat van alle 100 inwoners tussen 15 en 64 jaar er 66 aan het werk zijn. De werkzaamheidsgraad van de Vlaamse vrouwen bedraagt 59,8% en ligt hiermee heel wat lager dan die van mannen (72,3%). Er bestaat dus een duidelijke kloof tussen de werkzaamheidsgraad van vrouwen en mannen. De werkzaamheidsgraad van mannen ligt 21% hoger dan die van vrouwen (M/V kloof van 1,21).

De arbeidsdeelname van vrouwen en mannen is sterk afhankelijk van hun leeftijd. Vlamingen zijn massaal beroepsactief tijdens een zeer korte periode van hun leven. Tussen 25 en 49 jaar hebben ze een zeer hoge werkzaamheidsgraad (86,8%), terwijl bij de jongeren (31,5%) en ouderen (49,3%) het aandeel werkenden erg laag ligt. Dit leeftijdsgebonden arbeidspatroon komt zowel bij vrouwen als bij mannen voor en wordt de 'samengedrukte loopbaan' genoemd. Hoewel het leeftijds patroon gelijkend is, ligt de werkzaamheidsgraad van vrouwen in alle leeftijdsklassen lager dan die van mannen.

Bij de jongeren bedraagt de werkzaamheidsgraad van 15- tot 24-jarige vrouwen 29,9%, bij de mannen ligt dit aandeel op 33,1%. In de leeftijdsklasse van 25 tot 49 jaar ligt het aandeel werkende vrouwen op 81,1% terwijl het aandeel bij de mannen op 92,3% ligt. Dit verschil kan deels verklaard worden door de aanzienlijke groep vrouwen die tussen 25 en 49 jaar de arbeidsmarkt (tijdelijk) verlaten om voor het gezin en de kinderen te zorgen. Bij de 50- tot 64-jarigen is er ook een verschil tussen vrouwen en mannen. Van de oudere

vrouwen heeft 38,8% een baan. Bij hun mannelijke leeftijdsgenoten is daarentegen nog 59,7% aan het werk. Een mogelijke verklaring voor het verschil tussen vrouwen en mannen kunnen we vinden in het feit dat er bij de oudere generaties enerzijds nog heel wat vrouwen zijn die reeds lang uitgetreden zijn in functie van de gezinszorg en anderzijds vrouwen die nooit gewerkt hebben.

Werkloosheidsgraad

Werkloosheidsgraad (15-64 jaar) naar geslacht en leeftijd – Vlaams Gewest, 2007

(%)	Totaal	Vrouw	Man
Totaal	4,4	5,1	3,8
15-24 jaar	11,7	12,4	11,1
25-49 jaar	3,5	3,9	3,2
50-64 jaar	4,0	5,7	2,8

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

De werkloosheidsgraad geeft aan hoeveel procent van de personen die zich aanbieden op de arbeidsmarkt (de beroepsactieven) geen werk heeft. De Internationale Arbeidsorganisatie definieert werkzoekenden als de niet-werkenden die actief naar werk hebben gezocht in een referentieperiode van vier weken en die binnen de twee weken een nieuwe job kunnen beginnen, samen met de niet-werkenden die een job hebben gevonden die binnen de drie maanden begint.

Van de Vlamingen die zich aanbieden op de arbeidsmarkt vindt 4,4% geen (geschikte) job. Bij vrouwen ligt de werkloosheidsgraad met 5,1% hoger dan bij mannen (3,8%).

De werkloosheidsgraad van jongeren overtreft met 11,7% sterk die van de oudere leeftijdsgroepen. Dit komt omdat jongeren in verhouding veel meer instromen in de werkloosheid, niet alleen als schoolverlater, maar ook omdat ze kwetsbaarder zijn op de arbeidsmarkt. Ze hebben immers relatief weinig ervaring en werken ook vaker in tijdelijke contracten. Bovendien kunnen zich in het begin van de loopbaan tal van afstemmingsproblemen voordoen tussen de job enerzijds en de eigen competenties en verwachtingen anderzijds, met een verhoogd risico op uitstroom als gevolg.

Hoewel het leeftijdspatroon voor vrouwen en mannen gelijkend is, ligt de werkloosheidsgraad van vrouwen in alle leeftijdsklassen hoger dan die van mannen. Een groot verschil tussen vrouwen en mannen vinden we bij de ouderen. Vrouwelijke vijftigplussers zijn vaker dan mannen in de werkloosheid terug te vinden. In het Vlaams Gewest is 5,7% van de oudere beroepsactieve vrouwen werkloos, tegenover 2,8% van de mannen.

Activiteitsgraad

Activiteitsgraad (15-64 jaar) naar geslacht en leeftijd – Vlaams Gewest, 2007

(%)	Totaal	Vrouw	Man
Totaal	69,1	63,0	75,2
15-24 jaar	35,7	34,2	37,3
25-49 jaar	90,0	84,5	95,3
50-64 jaar	51,4	41,2	61,4

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

De activiteitsgraad tot slot, kunnen we in zekere zin beschouwen als een samenvatting van de beide vorige indicatoren. Deze graad geeft weer welk aandeel van de bevolking actief is op de arbeidsmarkt, hetzij als werkende, hetzij als werkzoekende. Het gaat met ander woorden over iedereen die zich aanbiedt op de arbeidsmarkt, ongeacht of zij of hij al werk gevonden heeft.

Anno 2007 bedraagt de activiteitsgraad in het Vlaams Gewest 69,1%. Het aandeel beroepsactieve vrouwen ligt met 63% opnieuw heel wat lager dan bij mannen (75,2%).

Hoewel het leeftijdspatroon voor vrouwen en mannen gelijkend is, ligt de activiteitsgraad van vrouwen in alle leeftijdsklassen lager dan die van mannen. Ook hier is het verschil het meest uitgesproken in de oudste leeftijdscategorieën. Vrouwelijke vijftigplussers bieden zich beduidend minder aan op de arbeidsmarkt dan mannen. Hun activiteitsgraad bedraagt 41,2%, terwijl de mannen 61,4% laten optekenen.

II Gezinnen op de arbeidsmarkt

In het tweede deel van dit genderjaarboek gaan we na in hoeverre de kloof tussen geslachten, of de beperktere deelname van vrouwen op de arbeidsmarkt, verband houdt met een aantal gezinskenmerken (o.a. de gezinspositie en de aanwezigheid van kinderen in het gezin). We belichten dus de arbeidsdeelname van vrouwen en mannen vanuit het perspectief van de gezinspositie waarin ze leven. Om de gezinssituatie van de bevolking in beeld te brengen onderscheiden we verschillende gezinstypes: alleenstaande, samenwonend met partner zonder kinderen, samenwonend met partner en één kind, samenwonend met partner en twee kinderen, samenwonend met partner en drie of meer kinderen, alleenstaande ouder en inwonend bij de ouders.

Belangrijk om weten, is dat we de analyses met betrekking tot het gezin beperken tot de bevolking van 25 tot en met 49 jaar. Voor de situering van de gezinnen op de arbeidsmarkt doen we in hoofdzaak een beroep op de gegevens van de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) voor het jaar 2006¹. De EAK is een jaarlijkse bevraging van huishoudens (gezinnen) en is gebaseerd op een steekproef uit de bevolking.

2.1 Gezinsposities

Verdeling van de bevolking (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

(%)	Totaal	Vrouw	Man
Alleenstaand	10,3	7,3	13,2
Samenwonend met partner zonder kinderen	12,5	12,7	12,3
Samenwonend met partner en 1 kind*	17,1	18,0	16,2
Samenwonend met partner en 2 kinderen*	25,5	26,5	24,5
Samenwonend met partner en 3 of meer kinderen*	11,8	12,4	11,2
Alleenstaande ouder	6,4	9,6	3,3
Inwonend bij de ouders	5,8	4,0	7,6
Overige	10,6	9,5	11,7
Totaal	100	100	100

* Het gaat hier steeds om het aantal inwonende kinderen. Kinderen die het ouderlijk huis al verlaten hebben, worden niet meegeteld.

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

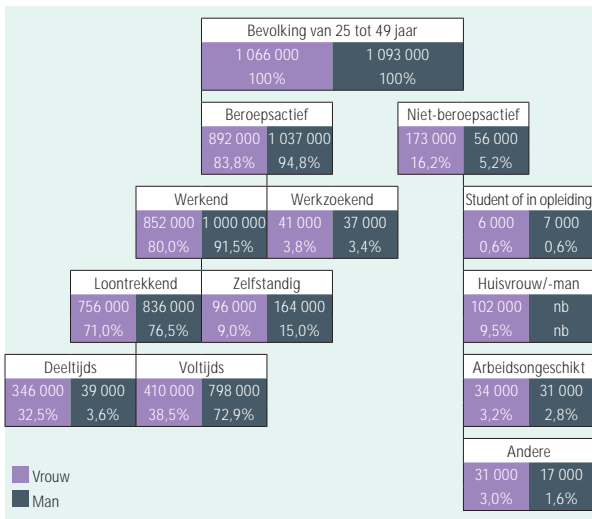
De bovenstaande tabel geeft de verdeling weer van de Vlaamse bevolking (25-49 jaar) naar gezinspositie. Bij de Vlaamse bevolking tussen 25 en 49 jaar is samenwonen met partner en kind(eren) de dominante samenlevingsvorm. In deze leeftijdsgroep woont meer dan de helft van de bevolking samen met een partner en kind(eren). Het verschil tussen vrouwen en mannen is niet zo groot, gezien 56,9% van de vrouwen en 51,9% van de mannen in deze leeftijdsfase samenwoont met partner en kind(eren). De meeste van deze koppels hebben één of twee kinderen.

Daarnaast leiden maatschappelijke evoluties (zoals het toenemend aantal echtscheidingen) tot een sterke groei van 'kleinere' gezinstypes: de alleenstaanden (het eenpersoonshuishouden) en de alleenstaande ouders (eenoudergezin). Anno 2006 woont 10,3% van de bevolking in de leeftijdsklasse van 25 tot 49 jaar alleen. Mannen wonen veel vaker alleen dan vrouwen (13,2% tegenover 7,3%). Dit komt omdat mannen na een scheiding meestal alleen gaan wonen, terwijl de kinderen aan de moeder toegewezen worden (Corijn, 2005). Deze regeling na een echtscheiding heeft eveneens tot gevolg dat alleenstaande ouders (eenoudergezinnen) voornamelijk bij de vrouwen te vinden zijn. 9,6% van de vrouwen van 25 tot en met 49 jaar staat aan het hoofd van een eenoudergezin (alleenstaande moeder). Voor de mannen ligt dit aandeel slechts op 3,3%.

12,5% van de personen tussen 25 en 49 jaar heeft een partner maar geen kinderen. Dit aandeel is voor vrouwen (12,7%) en mannen (12,3%) nagenoeg gelijk. 5,8% van de Vlaamse bevolking tussen 25 en 49 woont in bij de ouders. Mannen wonen nog iets vaker in bij de ouders dan vrouwen (7,6% tegenover 4%). Deze groep van bij de ouders inwonende personen en de groep 'overige' worden verder niet behandeld.

2.2 Socio-economische positie

Verdeling van de bevolking (25-49 jaar) naar activiteit – Vlaams Gewest, 2006

nb=niet betrouwbaar

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

Bovenstaand schema geeft een overzicht van de bevolking in het Vlaamse Gewest van 25 tot 49 jaar en haar relatie tot de arbeidsmarkt. In de leeftijdsgroep van 25 tot 49 jaar bevinden zich 1 066 000 vrouwen en 1 093 000 mannen. We stellen deze aantallen gelijk aan 100% en bekijken hun situatie op de arbeidsmarkt van naderbij.

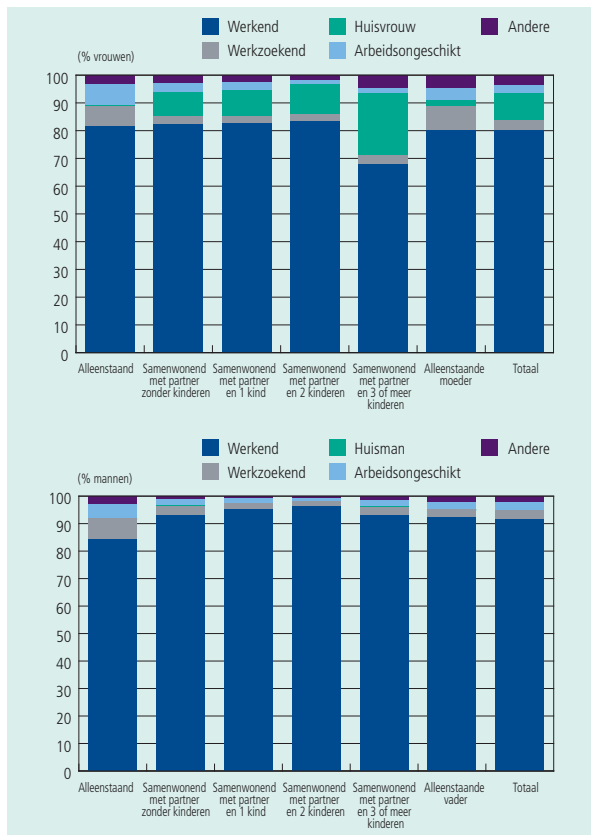
Van de 1 066 000 vrouwen biedt 83,8% zich aan op de arbeidsmarkt als werkende of als werkzoekende. We noemen hen 'beroepsactief'. Bijna één op de zes vrouwen zijn 'niet-beroepsactief' (16,2%). Bij de mannen van 25 tot 49 jaar is bijna 95% beroepsactief en slechts 5,2% niet-beroepsactief. De sterke feminisatie van de arbeidsmarkt tijdens de voorbije decennia neemt dus niet weg dat ook in de leeftijdsgroep van 25 tot 49 jaar nog steeds heel wat minder vrouwen dan mannen zich aanbieden op de arbeidsmarkt.

De beroepsactieven bestaan uit de 'werkenden' en de 'werkzoekenden'. Acht op de tien vrouwen (80%) van 25 tot 49 jaar is momenteel aan het werk, tegenover 91,5% van de mannen. Het aandeel werkenden in de bevolking noemt men de werkzaamheidsgraad en is een van de belangrijkste arbeidsmarktindicatoren. Ongeveer evenveel vrouwen (3,8%) als mannen (3,4%) bieden zich wel aan op de arbeidsmarkt maar werken niet. Zij zijn nog op zoek naar een passende baan en zijn dus werkzoekend.

Wie werkt, doet dit in het statuut van loontrekkende (privésector of publieke sector) of van zelfstandige. 71% van alle vrouwen tussen 25 en 49 jaar is actief als loontrekkende, tegenover 76,5% van de mannen. 15% van de mannen oefent een activiteit uit als zelfstandige, bij de vrouwen is dit 9%. Veel minder vrouwen dan mannen zijn voltijds aan de slag in de leeftijdsgroep van 25 tot 49 jaar. Bij de vrouwen bedraagt dit aandeel 38,5%, bij de mannen 72,9%. Deeltijdse arbeid kent echter veel meer succes bij vrouwen dan bij mannen: 32,5% van alle vrouwen tussen 25 en 49 jaar heeft een deeltijdse job, tegenover 3,6% bij de mannen.

Bijna een op de tien van de Vlaamse vrouwen van 25 tot 49 jaar noemt zichzelf huisvrouw (9,5%). Het verzorgen van het eigen huishouden is daarmee de belangrijkste reden waarom vrouwen van 25 tot 49 jaar de arbeidsmarkt niet betreden. Huismannen daarentegen zijn een zeldzaamheid.

Verdeling van de bevolking (25-49 jaar) naar activiteit en gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

De bovenstaande figuur geeft een beeld van de arbeidsdeelname van vrouwen en mannen volgens hun gezinspositie. Acht op de tien vrouwen (80%) van 25 tot 49 jaar zijn aan het werk. De arbeidsdeelname van vrouwen ligt voor sommige gezinstypes merkelijk lager dan voor andere gezinstypes. Vrouwen die deel uitmaken van een gezin met drie of meer kinderen zijn slechts in 68% van de gevallen aan het werk.

Opvallend is dat alleenstaande vrouwen (met of zonder kinderen) duidelijk het hoogste aandeel werklozen in de bevolking kennen. Dit geldt zowel voor alleenstaande moeders (8,7%) als voor alleenstaande vrouwen zonder kinderen (7%). Tot slot valt nog op dat bijna 10% van de Vlaamse vrouwen van 25 tot 49 jaar huisvrouw is (9,5%). Het hoge aandeel huisvrouwen is vooral gesitueerd bij vrouwen met partner (met of zonder kinderen). Het aandeel huisvrouwen stijgt bovendien naarmate er meer kinderen in het gezin aanwezig zijn: 8,5% huisvrouwen in gezinnen zonder kinderen, 9,4% in gezinnen met één kind, 11% in gezinnen met twee kinderen en 22,5% in gezinnen met drie of meer kinderen. Bij de mannen zien we dit fenomeen niet. Huismannen zijn een zeldzaamheid ongeacht het aantal kinderen in het gezin.

Negen op de tien mannen (91,5%) van 25 tot 49 jaar zijn aan het werk. Alleenstaande mannen zijn slechts in 84,4% van de gevallen aan het werk. 7,3% van deze alleenstaande mannen is werkloos en 5,1% is arbeidsongeschikt.

2.3 Werkzaamheid en beroepsstatuut

Werkzaamheidsgraad (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

	Totaal (%)	Vrouw (%)	Man (%)	M/V kloof**
Alleenstaand	83,5	81,7	84,4	1,03
Samenwonend met partner zonder kinderen	87,6	82,2	93,1	1,13
Samenwonend met partner en 1 kind*	88,8	82,8	95,3	1,15
Samenwonend met partner en 2 kinderen*	89,8	83,5	96,4	1,15
Samenwonend met partner en 3 of meer kinderen*	80,1	68,0	93,0	1,37
Alleenstaande ouder	83,4	80,2	92,4	1,15
Totaal	85,8	80,0	91,5	1,14

* Het gaat om het aantal inwonende kinderen. Kinderen die het ouderlijk huis al verlaten hebben, worden niet meegeteld.

** M/V kloof= het relatieve verschil tussen de werkzaamheidsgraad van mannen en vrouwen (werkzaamheidsgraad man/werkzaamheidsgraad vrouw)

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

In 2006 heeft 85,8% van de Vlamingen in de leeftijdsklasse van 25 tot 49 jaar een betaalde baan. Achter deze gemiddeld hoge arbeidsdeelname gaan echter grote verschillen tussen vrouwen en mannen schuil: terwijl van de mannen 91,5% een betaalde baan heeft, bedraagt de werkzaamheidsgraad van vrouwen maar 80%. Vrouwen zijn ongeacht de gezinspositie in mindere mate buitenshuis aan het werk dan mannen. Maar ook de gezinspositie speelt een belangrijke rol bij het al dan niet buitenshuis aan het werk zijn. De bovenstaande tabel laat immers zien dat de werkzaamheidsgraad samenhangt met de gezinspositie en dat de M/V kloof niet in alle gezinsposities even groot is.

Om zicht te krijgen op het verschil in werkzaamheid tussen mannen en vrouwen kan de M/V kloof berekend worden. De M/V kloof is het aandeel werkenden bij de mannen gedeeld door het aandeel werkenden bij de vrouwen. De M/V kloof bedraagt in Vlaanderen voor de 25- tot 49-jarigen 1,14. Dat betekent dat de werkzaamheidsgraad bij de mannen 14% hoger ligt dan bij de vrouwen. Vrouwen en mannen die geen gezin hebben (alleenstaanden zonder kinderen) vormen de meest genderneutrale groep (M/V kloof van 1,03) met nauwelijks een verschil tussen de werkzaamheidsgraad van mannen (84,4%) en vrouwen (81,7%). Dit resulteert vooral uit de voor mannen zeer lage werkzaamheidsgraad in dit gezinstype. Vanaf het ogenblik dat vrouwen en mannen samenwonen met een partner ontstaat er een kloof in de arbeidsdeelname van beide seksen. De werkzaamheids-

graad van mannen in koppels zonder kinderen ligt 13% hoger dan die van vrouwen (M/V kloof van 1,13). De M/V kloof is het grootst bij de koppels met drie of meer kinderen. De werkzaamheidsgraad van mannen in deze koppels ligt maar liefst 37% hoger dan die van vrouwen (M/V kloof van 1,37).

Vrouwen met kinderen hebben dus beduidend minder vaak een betaalde baan dan mannen in dezelfde gezinssituatie. Toch blijft de arbeidsdeelname van vrouwen ongeveer op hetzelfde peil als er kinderen komen, maar ze neemt wel een serieuze duik wanneer er drie of meer kinderen zijn in het gezin. Van de moeders in deze gezinnen is nog ongeveer twee op de drie (68%) aan het werk. Bij mannen stijgt de werkzaamheidsgraad in eerste instantie naarmate het gezin groter wordt en bereikt het hoogste punt wanneer er twee kinderen in het gezin zijn (96,4%). Bij drie of meer kinderen valt het aandeel werkende vaders iets terug tot 93%.

Alleenstaand ouderschap legt vaak een rem op de mogelijkheid om gezin en arbeid op een succesvolle manier te combineren, zowel voor vrouwen als voor mannen. De mogelijkheid om inkomensverwerving en zorgtaken billijk over beide ouders te verdelen is dan immers veelal afwezig. Het aandeel alleenstaande ouders tussen 25 en 49 jaar dat aan het werk is, schommelt zowel bij vrouwen (80,2%) als bij mannen (92,4%) rond het gemiddelde voor beide groepen. Toch zien we dat de alleenstaande moeders minder vaak betaalde arbeid verrichten dan de andere gezinstypes. Enkel de vrouwen met partner en drie of meer kinderen kennen een nog lagere werkzaamheidsgraad (68%). Bovendien zijn alleenstaande moeders minder vaak aan het werk dan alleenstaande vaders. Dit komt onder meer doordat vrouwen en mannen vaak vanuit een andere beroepsituatie in het alleenstaand ouderschap terechtkomen. Vaders zijn vaker aan het werk en moeders zijn vaker niet-beroepsactief vóór de breuk met de partner. Daarnaast blijven de bestaande traditionele rolopvattingen wellicht ook bij alleenstaande moeders en vaders het arbeidsmarktgedrag sturen.

Verdeling van de werkenden (25-49 jaar) naar beroepsstatuut en gezinspositie - Vlaams Gewest, 2006

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

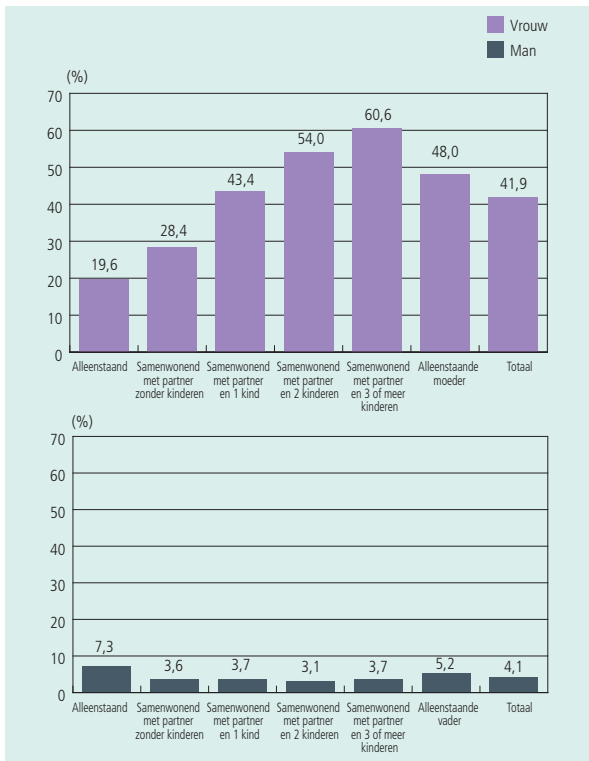
Wie werkt, doet dit in het statuut van loontrekkende (privésector of publieke sector) of van zelfstandige. Van alle werkende vrouwen tussen 25 en 49 jaar is bijna negen op de tien actief als loontrekkende (88,8%), tegenover 83,6% van de mannen. Omgekeerd zijn er dus meer werkende mannen die een activiteit uitoefenen als zelfstandige (16,4%) dan vrouwen (11,2%).

Er zijn ook verschillen waar te nemen tussen diverse gezinsposities. Wanneer we kijken naar de vrouwen dan valt op dat alleenstaande vrouwen veel minder dan samenwonende vrouwen als zelfstandige aan de slag zijn. Van de alleenstaande vrouwen met een job is slechts 8,4% aan het werk als zelfstandige, tegenover een gemiddelde van 11,2%. Bij de alleenstaande moeders ligt het aandeel zelfstandigen nog lager (7,2%). Bij de mannen merken we dit alleen op voor de alleenstaande vaders (12,6% tegenover een gemiddelde van 16,4%).

Wanneer de vrouwen een partner en twee of meer kinderen hebben, liggen de percentages hoger dan het gemiddelde: meer dan 14% van de werkende vrouwen met een partner en twee of meer kinderen is aan de slag als zelfstandige. In de vorige tabel konden we reeds vaststellen dat samenwonende vrouwen met drie of meer kinderen de laagste werkzaamheidsgraad lieten optekenen. Opvallend is dat het net deze vrouwen zijn die meer dan gemiddeld als zelfstandige aan de slag zijn. Het gaat hier voornamelijk om vrouwen die het statuut van meewerkende echtgenoot hebben. Dit statuut is blijkbaar erg goed combineerbaar met de zorg voor (meerdere) kinderen. Ook bij de werkende mannen zijn de zelfstandigen het sterkst vertegenwoordigd indien er een partner en twee of meer kinderen in het gezin zijn.

2.4 Deeltijdarbeid en tijdbesteding

Aandeel deeltijds werkenden (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

Zoals reeds vermeld, geeft de werkzaamheidsgraad het aandeel werkenden in de bevolking weer. Het is echter belangrijk om weten dat deze arbeidsmarktindicator geen rekening houdt met het aantal uren dat men in haar/zijn job presteert. Uit onderzoek weten we echter dat vrouwen minder uren per week aan betaald werk besteden dan mannen (Glorieux et al., 2004). Bovendien werken vrouwen ook vaker deeltijds en maken ze minder vaak overuren dan mannen (Van Gils & Booghmans, 2004). Daarom is het ook belangrijk om naar het aantal uren te kijken dat vrouwen en mannen in hun job presteren. Om deze arbeidsduur te schetsen, beperken we ons in wat volgt tot het aandeel deeltijdarbeid.

De figuur toont dat vrouwen veel vaker dan mannen aan de slag zijn in een deeltijdse betrekking: 41,9% van de werkende vrouwen (25-49 jaar) heeft een deeltijdse baan, terwijl deeltijdarbeid bij mannen nagenoeg onbestaande is (4,1%). In elke gezinspositie is dit het geval. Het verschil tussen mannen en vrouwen is het grootst in gezinnen met kinderen. Blijkbaar is het combineren van een voltijdse job met een gezin met kinderen moeilijk voor vrouwen. De bovenstaande figuur toont inderdaad aan dat vooral vrouwen met kinderen deeltijds werken: van de werkende vrouwen met een partner en één kind is 43,4% deeltijds aan het werk, bij degenen met twee kinderen is dit 54% en bij de werkende moeders met drie of meer kinderen loopt dit aandeel op tot 60,6%. Het aandeel deeltijdarbeid bij de werkende vrouwen neemt dus toe naarmate er meer kinderen zijn in een gezin. Bij mannen blijft het aandeel deeltijdarbeid ongeveer op hetzelfde lage peil ongeacht het aantal kinderen in het gezin.

Wat opvalt is dat ook alleenstaande vrouwen zonder kinderen beduidend vaker deeltijds werken dan mannen in dezelfde situatie (19,6% voor de vrouwen tegenover 7,3% voor de mannen). Daarnaast is het opvallend hoe laag het aandeel deeltijdarbeid ligt bij alleenstaande vaders (5,2%) in vergelijking met alleenstaande moeders (48%). Opnieuw vormt de uitgangspositie van waaruit vrouwen en mannen in het alleenstaand ouderschap terechtkomen hier een deel van de verklaring. De overgrote meerderheid van de mannen uit een koppel met kinderen werkt immers voltijds. Hun arbeidssituatie blijft meestal ongewijzigd als ze hoofd van een eenoudergezin worden. Daar staat tegenover dat moeders uit koppels met kinderen veel frequenter dan vaders deeltijds aan de slag zijn. Vaak behouden ze hun deeltijdse baan wanneer ze na een scheiding het hoederecht over de kinderen krijgen. Ook traditionele rol-opvattingen, waarbij vrouwen meer dan mannen de zorg voor de

kinderen als hun voornaamste taak beschouwen, kunnen mee verklaren waarom meer (alleenstaande) moeders dan vaders slechts deeltijds actief zijn op de arbeidsmarkt.

Als er dus binnen een gezin beslist wordt om de arbeidsprestaties van één ouder (tijdelijk) te verminderen om de zorg voor kinderen op te nemen, is het over het algemeen nog steeds de moeder die deze taak op zich neemt. Veel vrouwen met een gezin hebben in deeltijdarbeid immers de manier bij uitstek gevonden om een werkbare combinatie tussen gezin en arbeid tot stand te brengen. Dat het meestal de vrouw is die haar betaalde arbeid beperkt om meer tijd te kunnen investeren in het gezin, is niet alleen omdat vrouwen vaker vragende partij zijn om minder uren te werken. Het kan eveneens te maken hebben met een traditionele visie van één of van beide partners op mannen- en vrouwentaken. In heel wat gevallen zal er ook een financiële logica achter zitten. Omdat vrouwen gemiddeld minder verdienen dan mannen (Sels & Theunissen, 2006), zal een beperking van hun loon minder hard wegen op het globale gezinsinkomen dan wanneer de man deeltijds zou gaan werken. Verder hebben vrouwen meestal ook meer kansen op een deeltijdse betrekking omwille van de sectoren waarin ze werken. In sectoren waar veel vrouwen actief zijn (zoals onderwijs), komen ook meer deeltijdse banen voor. De mogelijkheden voor een deeltijdse job zijn dan ook groter voor vrouwen.

Hoewel deeltijdarbeid voor heel wat vrouwen een welgekomen arbeidstijdregeling is met het oog op de zorg voor het gezin, houdt het massale overwicht van vrouwen in deeltijdse jobs de maatschappelijke ongelijkheid tussen de seksen mee in stand. Naast de gunstige gevolgen voor het gezinsleven leidt deeltijdarbeid immers ook vaak tot een tragere loopbaanontwikkeling (ook financieel), een mindere opbouw van beroepservaring en een lager pensioen in vergelijking met een voltijdse loopbaan.

Tijdbesteding per week (aantal uren) – België, 2005

(uur)	Vrouw (n=3 289)	Man (n=3 111)
Betaald werk	11:02	18:04
Huishoudelijk werk	22:34	13:59
Kinderzorg & opvoeding	2:17	0:54
Opleiding	4:43	4:13
Persoonlijke verzorging, eten & drinken	16:22	15:23
Slapen en rusten	65:45	61:56
Sociale participatie	10:43	10:49
Vrije tijd	25:49	32:14
Verplaatsen	9:30	10:16

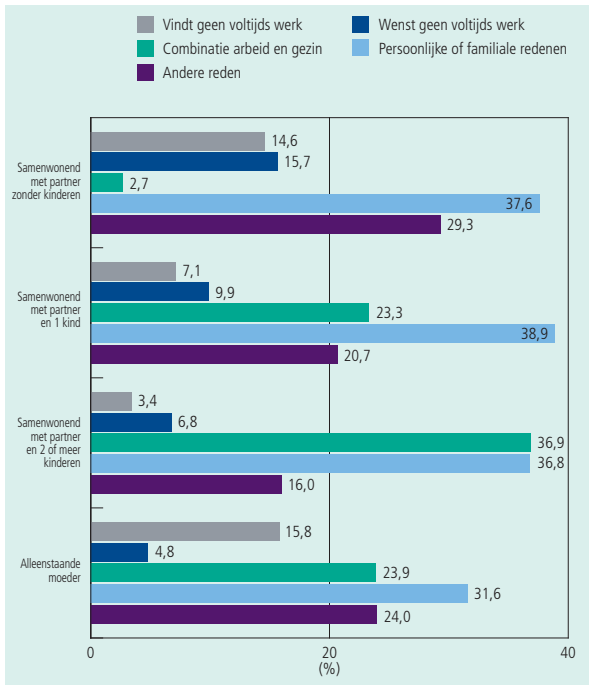
* alle verschillen zijn statistisch significant ($p < 0,05$)

Bron: Glorieux et al., 2008

Zoals hoger aangehaald, is deeltijdarbeid de strategie bij uitstek die moeders hanteren om de combinatie tussen betaald werk en gezin mogelijk te maken. Uit het Tijdsbestedingsonderzoek van 2005 (TBO'05) (Glorieux et al., 2008) blijkt hieromtrent dat de tijd die vrouwen besteden aan verschillende vormen van arbeid elkaar in evenwicht houdt: een vermindering van het aantal uren betaalde arbeid gaat gepaard met een toename van de tijd die besteed wordt aan het huishouden en de kinderen en omgekeerd. De bovenstaande tabel geeft hieromtrent meer informatie.

Vrouwen besteden per week 11:02 uur aan betaalde arbeid. Bij mannen is dit 18:04 uur. Vrouwen besteden daarnaast per week 22:34 uur aan huishoudelijk werk en 2:17 uur aan kinderopvoeding. Bij mannen ligt het aantal uren dat besteed wordt aan deze taken veel lager: respectievelijk 13:59 uur en 0:54 uur. Uit de tabel komt duidelijk naar voren dat vrouwen nog steeds het overgrote deel van het huishoudelijk werk en de kinderopvoeding op zich nemen. Vrouwen passen dus met andere woorden hun 'werktijd' aan in functie van hun gezinstaken. Dit blijkt ook uit de volgende figuur.

Reden voor deeltijdarbeid bij vrouwen (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

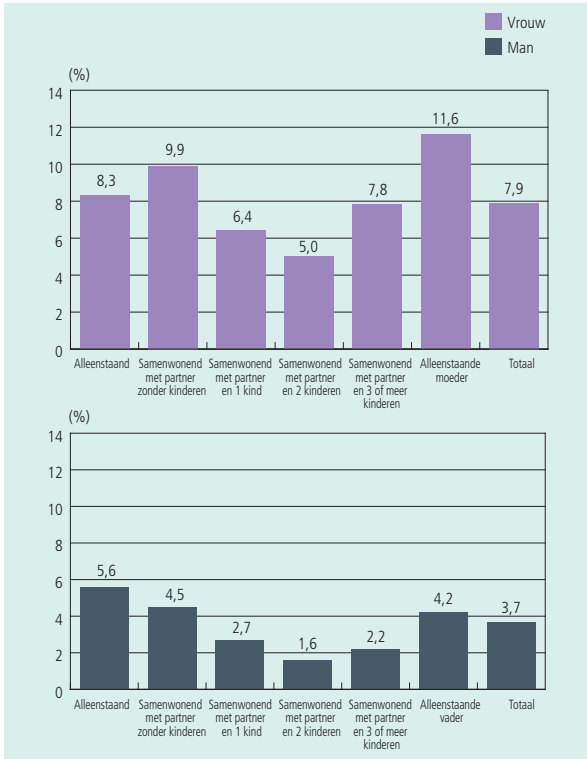
Van de vrouwen die deeltijds werken, doet 35,3% dat om persoonlijke en familiale redenen, 27,6% voor de combinatie arbeid en gezin, 8% omdat men geen voltijds werk vindt en 8,5% omdat men geen voltijdse job wil. Dus wanneer deeltijds werkende vrouwen gevraagd wordt naar de reden waarom ze deeltijds werken, antwoordt meer dan een op vier vrouwen (27,6%) dat ze dit doen om de combinatie tussen werk en gezin mogelijk te maken. Dit percentage ligt vooral hoog bij gezinnen met twee of meer kinderen (36,9%).

Wat ook opvalt is dat 15,8% van de alleenstaande moeders deeltijds werkt omdat ze geen voltijdse baan vinden. Voor hen is het dus allerminst een bewuste keuze om deeltijds te gaan werken. Een mogelijke verklaring voor dit hoge aandeel kunnen we vinden in de arbeidsmarktsituatie van alleenstaande moeders voordat ze alleenstaand werden. Vaak waren ze getrouwd of woonden ze samen. In die situatie werkten ze vaak deeltijds of zorgden ze voltijds voor het huishouden. Wanneer ze alleenstaand worden, kan het zijn dat ze een gebrek aan werkervaring hebben, wat voor sommigen een belemmering kan zijn voor het vinden van een voltijdse job. Daarnaast is het mogelijk dat alleenstaande moeders geen voltijdse job vinden die qua uren en afstand tot het werk combineerbaar is met de zorg voor het gezin.

Bij mannen zien we noch op het gebied van werkzaamheidsgraad (zie hoger), noch op het gebied van deeltijdarbeid een aanpassing van de werktijd aan de gezinssituatie. Ondanks de toegenomen arbeidsparticipatie blijft de traditionele taakverdeling tussen vrouwen en mannen bestaan: de voornaamste verantwoordelijkheid in het huishouden berust bij de vrouwen en het zijn zij die in functie daarvan hun werktijd aanpassen. De kloof tussen de seksen blijkt dus ook in de Vlaamse gezinnen nog stevig verankerd te zijn.

2.5 Tijdelijke arbeid

Aandeel loontrekkenden met een tijdelijk contract (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

Tijdelijke arbeid heeft sinds de jaren negentig een vaste plaats opgeëist op de Vlaamse arbeidsmarkt. Bij werkgevers winnen tijdelijke contracten aan populariteit omdat het variabel kunnen inzetten van personeel voor hen steeds belangrijker wordt. Tijdelijke arbeid neemt meestal de vorm aan van uitzendarbeid, arbeidspools en arbeidsovereenkomsten voor bepaalde duur. Voor de werknemer biedt een tijdelijk contract echter minder werkzekerheid.

In het Vlaams Gewest is 5,7% van de loontrekkenden met een tijdelijk contract aan het werk. Vrouwen werken dubbel zo vaak in tijdelijk dienstverband als mannen (7,9% tegenover 3,7%).

Naar gezinspositie zijn er belangrijke verschillen. Bekijken we de vrouwen, dan blijkt het aandeel tijdelijke contracten het hoogst bij de alleenstaande moeders: 11,6% van de alleenstaande moeders bevinden zich in een tijdelijk statuut. Het aandeel tijdelijke contracten ligt daarentegen het laagst bij de vrouwen met partner en kinderen. Mannen werken relatief weinig met tijdelijke contracten en net zoals bij de vrouwen ligt het aandeel van tijdelijke jobs het laagst indien er een partner en kinderen in het gezin aanwezig zijn. Bovendien is het aandeel tijdelijken in elk gezinstype lager bij de mannen dan bij de vrouwen.

2.6 Thuiswerk

Aandeel loontrekkenden dat regelmatig thuis werkt (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

Sommige beroepen lenen zich ertoe om één of meer dagen per week thuis te werken. Thuiswerkers verrichten hun arbeid in hun privéwoning, waarbij ze meestal gebruik maken van informatie- en communicatietechnologie. Naast het voordeel van tijdswinst omdat men zich niet hoeft te verplaatsen, kunnen ook de arbeidsproductiviteit en de combinatie van werk en gezin hier wel bij varen. Daar staat tegenover dat sommige thuiswerkers een daling van hun promotiekansen ervaren (Walrave & De Bie, 2005).

In de bovenstaande figuur geven we het aandeel werkende vrouwen en mannen weer dat regelmatig (50% of meer) thuis werkt naar gezinspositie. Het aandeel thuiswerkers ligt in elke gezinspositie hoger bij de vrouwen dan bij de mannen. Kijken we bijvoorbeeld naar de samenwonende vrouwen met drie of meer kinderen dan kunnen we vaststellen dat 10,1% thuis werkt. Bij de mannen is dat maar voor 6,4% het geval. Ook voor de andere gezinsposities scoren vrouwen steeds hoger dan de mannen. Een mogelijke verklaring is dat vrouwen met hun thuiswerk voornamelijk een vlotte combinatie van werk en gezin voor ogen hebben. We zien ook een verband tussen thuiswerk en het aantal kinderen in het gezin. Van de werkende vrouwen met een partner en één kind werkt 3,5% regelmatig van thuis uit. Dit aandeel loopt op met het kinderaantal tot 10,1% bij drie of meer kinderen. Bij mannen loopt dit percentage ook op maar is het verschil veel kleiner.

2.7 Atypische arbeidstijden

Aandeel loontrekkenden in atypische arbeidstijden (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

(%)		Vrouw	Man
Avondwerk	Alleenstaand	11,6	18,1
	Samenwonend met partner zonder kinderen	10,8	17,1
	Samenwonend met partner en kinderen	9,4	14,7
	Alleenstaande ouder	9,5	12,8
	Totaal	9,9	15,5
Nachtwerk	Alleenstaand	2,4	8,7
	Samenwonend met partner zonder kinderen	2,3	7,2
	Samenwonend met partner en kinderen	2,4	5,5
	Alleenstaande ouder	4,2	5,0
	Totaal	2,7	6,4
Zaterdagwerk	Alleenstaand	17,6	14,0
	Samenwonend met partner zonder kinderen	16,0	12,5
	Samenwonend met partner en kinderen	14,4	11,4
	Alleenstaande ouder	17,2	10,9
	Totaal	15,3	12,1
Zondagwerk	Alleenstaand	10,7	8,9
	Samenwonend met partner zonder kinderen	8,1	7,7
	Samenwonend met partner en kinderen	7,1	6,5
	Alleenstaande ouder	9,0	6,1
	Totaal	7,9	7,2
Ploegenarbeid	Alleenstaand	8,1	11,0
	Samenwonend met partner zonder kinderen	9,3	12,7
	Samenwonend met partner en kinderen	6,6	12,4
	Alleenstaande ouder	6,7	11,0
	Totaal	7,1	12,2

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

Atypische arbeid heeft betrekking op die arbeidsvormen die kwantitatief gezien minder vaak van toepassing zijn op de arbeidsmarkt. Dit neemt niet weg dat ook deze arbeidsvormen sterk ingeburgerd zijn in ons arbeidsbestel. In de bovenstaande tabel onderscheiden we vijf vormen van atypische arbeid: avondwerk, nachtwerk, zaterdagwerk, zondagwerk en ploegenarbeid. We focussen hier op atypische arbeidstijden omdat het gebruik van deze arbeidsvormen van belang kan zijn bij het zoeken naar een werkbare combinatie tussen arbeid en gezin. Enerzijds kan het zijn dat atypische arbeidstijden de combinatie werk-gezin bemoeilijken. Anderzijds kan het bij het uitstippelen van de optimale tijdsverdeling op gezinsniveau ook net een bewuste keuze zijn om met atypische arbeidstijden te werken.

Avondwerk wordt gedefinieerd als arbeid tussen 19 en 23 uur. Loontrekkenden die minstens de helft van de werkdagen 's avonds arbeid verrichten, worden als avondwerkers geteld. Vrouwen werken beduidend minder vaak 's avonds dan mannen: 15,5% van de loontrekkende mannen werkt in de avond, tegenover 9,9% van de vrouwen. Voor de mannen is avondwerk bovendien de meest gebruikte vorm van atypische arbeid. Wanneer we kijken naar het effect van de gezinspositie op het al dan niet aanwezig zijn van avondwerk, valt het op dat dit type iets minder voorkomt als er kinderen in het gezin aanwezig zijn. Dit is zowel het geval voor vrouwen als voor mannen. Een mogelijke reden hiervoor is dat avondwerk wellicht moeilijk te combineren is met de 'avondlijke' zorgen van kinderen.

Nachtarbeid wordt omschreven als arbeid tussen 23 uur 's avonds en 5 uur 's morgens. Voor nachtarbeid worden de loontrekkenden meegeteld die minstens de helft van de werkdagen 's nachts werken. Bij nachtwerk zijn de genderverschillen nog iets groter dan bij avondwerk, met respectievelijk 6,4% en 2,7% van alle loontrekkende mannen en vrouwen die 's nachts werken. Dat het opnieuw vooral mannen zijn die 's nachts werken, heeft ten dele een historische verklaring: nachtarbeid voor vrouwen was tot 1998 verboden (tenzij in uitzonderlijke gevallen). Een andere mogelijke verklaring is dat nachtwerk het meest voorkomt in de industrie, een sector waar een meerderheid van de werknemers mannen zijn. Wanneer we naar het effect van de gezinspositie kijken, is het opmerkelijk dat alleenstaande moeders met betrekking tot nachtwerk relatief hoog scoren (4,2%). Bij de mannen komt nachtwerk vooral voor wanneer ze geen kinderen hebben.

In tegenstelling tot avond- en nachtwerk hebben de vrouwen bij het zaterdagwerk de bovenhand. De zaterdagwerkers zijn die loontrekkenden die per maand twee zaterdagen of meer aan de slag zijn: 15,3% van de vrouwen werkt 's zaterdags versus 12,1% van de mannen. Hiermee is zaterdagwerk de meest gebruikte vorm van atypische arbeid voor vrouwen. De hoogste concentraties zaterdagwerk bevinden zich in de kleinhandel, de horeca en de gezondheidszorg. Precies in deze sectoren zijn heel wat vrouwen aan het werk. Dit kan het hoge aandeel vrouwen dat 's zaterdags werkt verklaren. De zondagwerkers zijn die loontrekkenden die per maand twee zondagen of meer aan de slag zijn. Het aandeel mannen en vrouwen dat 's zondags werkt, is min of meer gelijk (7,2% versus 7,9%). Wanneer we naar het effect van de gezinspositie kijken, stellen we vast dat zaterdag- en zondagwerk relatief hoog scoren bij alleenstaande vrouwen zonder kinderen en bij alleenstaande moeders. Mannen scoren voor dit soort atypische arbeid vooral hoog wanneer er geen kinderen in het gezin aanwezig zijn.

Voorals mannen draaien in een ploegensysteem (12,2%), terwijl dit aandeel bij de vrouwen kleiner, maar toch niet gering is (7,1%). Ploegenarbeid is dus in de eerste plaats een mannenzaak. Het zijn dan ook vaak industriële sectoren (zoals de chemische nijverheid en de auto-industrie), waar vooral mannen de dienst uitmaken, die gebruik maken van ploegenarbeid. Het niet gering aandeel ploegenarbeid bij vrouwen (7,1%) kan verklaard worden doordat vrouwen vaak in sectoren werkzaam zijn waar een permanente aanwezigheid noodzakelijk is, zoals de zorgsector. Wanneer we naar het effect van de gezinspositie kijken op het gebruik van ploegenarbeid stellen we vast dat ploegenarbeid vooral voorkomt bij vrouwen wanneer er geen kinderen in het gezin aanwezig zijn. Bij de mannen daarentegen heeft het hebben van kinderen geen invloed op het voorkomen van ploegenarbeid. Ploegenarbeid is blijkbaar vooral bij vrouwen een drempel voor het combineren van betaalde arbeid en een gezin met kinderen.

2.8 Werkloosheid en niet-beroepsactiviteit

Werkloosheidsgraad (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

(%)	Totaal	Vrouw	Man
Alleenstaand	7,9	7,8	8,0
Samenwonend met partner zonder kinderen	3,6	3,7	3,5
Samenwonend met partner en 1 kind*	2,5	2,8	2,2
Samenwonend met partner en 2 kinderen*	2,1	2,8	1,5
Samenwonend met partner en 3 of meer kinderen*	3,8	4,4	3,2
Alleenstaande ouder	7,8	9,8	2,8
Totaal	4,0	4,5	3,6

* Het gaat om het aantal inwonende kinderen. Kinderen die het ouderlijk huis al verlaten hebben, worden niet meegeteld.

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

De bovenstaande tabel geeft de werkloosheidsgraad (het aandeel werkzoekenden in de beroepsbevolking) weer naar gezinspositie. Alleenstaanden hebben duidelijk de hoogste werkloosheidsgraad. Dit geldt zowel voor alleenstaande ouders (7,8%) als voor alleenstaanden zonder kinderen (7,9%). Personen die samenwonen met een partner laten daarentegen een lagere werkloosheidsgraad optekenen. We zagen reeds dat de zoektocht naar passend werk vaker bij vrouwen dan bij mannen met werkloosheid eindigt. Dit is het geval in alle gezinsposities, behalve bij alleenstaanden zonder kinderen. 'Alleenstaande zonder kinderen' is de enige gezinspositie waarin vrouwen en mannen ongeveer even vaak werkloos zijn. Dit is te wijten aan de erg hoge werkloosheidsgraad van alleenstaande mannen. In alle andere gezinsposities ligt de werkloosheidsgraad van vrouwen hoger dan die van mannen. Bij koppels zonder kinderen blijft het verschil in werkloosheidsgraad tussen vrouwen (3,7%) en mannen (3,5%) nog beperkt. Wanneer er kinderen zijn in het gezin is de kloof tussen de werkloosheid van vrouwen en mannen het grootst.

Vooraf bij alleenstaande moeders valt de hoge werkloosheidsgraad op. Van de alleenstaande moeders die zich aanbieden op de arbeidsmarkt vindt 9,8% geen werk. Alleenstaande moeders nemen op het vlak van werkloosheid een bijzonder ongunstige positie in. Bij alleenstaande moeders met jonge kinderen kan het gebrek aan kinderopvang of aan naschoolse opvang een hindernis zijn voor het vinden van een geschikte job. Daarnaast is er nog de werkloosheidsval, die opduikt wanneer de kosten voor vervoer en kinderopvang het finan-

ciële voordeel tenietdoen dat een job biedt ten opzichte van een werkloosheidsvergoeding en de bijhorende sociale voordelen. Een andere mogelijke verklaring is dat (een deel van de) alleenstaande moeders voordien deel uitmaakten van een kostwinnersgezin, waarbij alleen de man uit werken ging. Deze vrouwen hebben dus geen of weinig werkervaring opgedaan en dit maakt het voor hen extra moeilijk om te ontsnappen aan de werkloosheid.

Aandeel niet-beroepsactieven (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

(%)	Totaal	Vrouw	Man
Alleenstaand	9,4	11,3	8,3
Samenwonend met partner zonder kinderen	9,2	14,7	3,6
Samenwonend met partner en 1 kind*	8,9	14,8	2,6
Samenwonend met partner en 2 kinderen*	8,3	14,1	2,1
Samenwonend met partner en 3 of meer kinderen*	16,8	28,9	3,9
Alleenstaande ouder	9,5	11,1	4,9
Totaal	10,6	16,2	5,2

* Het gaat om het aantal inwonende kinderen. Kinderen die het ouderlijk huis al verlaten hebben, worden niet meegeteld.

Bron: FOD Economie Algemene Directie Statistiek EAK (Bewerking Steunpunt WSE)

De bovenstaande tabel leert ons dat een op de tien (10,6%) van de 25- tot 49-jarigen niet-beroepsactief is. Dit wil zeggen dat zij geen job hebben en zich ook niet aanbieden op de arbeidsmarkt. Bij de vrouwen ligt dit aandeel veel hoger dan bij de mannen. Bijna één op de zes vrouwen is niet-beroepsactief (16,2%). Bij de mannen van 25 tot 49 jaar is slechts 5,2% niet-beroepsactief. In de leeftijdsgroep van 25 tot 49 jaar zijn er dus heel wat minder vrouwen dan mannen die zich aanbieden op de arbeidsmarkt.

De bovenstaande tabel geeft ook meer informatie omtrent het aandeel niet-beroepsactieven voor de verschillende gezinsposities. Als we kijken naar de vrouwen dan valt op dat het aandeel niet-beroepsactieven bij de vrouwen steeds hoger ligt dan bij de mannen. De aandelen bij de vrouwen liggen echter relatief laag voor alleenstaande vrouwen (11,3%) en alleenstaande moeders (11,1%). Wanneer vrouwen samenwonen met een partner (al dan niet met kinderen) ligt het aandeel niet-beroepsactieven al hoger. Als de vrouwen samenwonen en drie of meer kinderen hebben, biedt maar liefst 28,9% zich niet aan op de arbeidsmarkt. Het gedeeltelijk voortbestaan van het kostwinnersmodel waarbij de vrouw de zorgtaken op zich neemt en de man uit werken gaat biedt hiervoor een mogelijke verklaring. Bij de mannen ligt het aandeel niet-beroepsactieven net hoger als ze alleenstaand zijn.

III

Arbeitsmarkt- mobilität

De arbeidsmarkt is een dynamisch gebeuren. Naast personen die intreden op de arbeidsmarkt en aan het werk gaan, zijn er ook werkenden die hun job verliezen en (opnieuw) werkloos worden of personen die de arbeidsmarkt (tijdelijk of definitief) verlaten.

In dit deel van het genderjaarboek kijken we naar de stromen tussen de segmenten van de arbeidsmarkt. Hiervoor verdelen we de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar) in drie socio-economische posities (de werkenden, de werklozen en de niet-beroepsactieven) en gaan we na welke personen in de periode van een jaar van positie veranderen. We kijken meer bepaald naar de personen die tussen 31 december 2005 en 31 december 2006 van socio-economische positie veranderden.

Om de stromen op en rond de arbeidsmarkt in kaart te brengen, maken we gebruik van het Datawarehouse Arbeidsmarkt & Sociale Bescherming bij de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid (Datawarehouse AM&SB). Op basis van de administratieve gegevens uit dit populatiebestand definiëren we de drie socio-economische posities als volgt.

De werkenden zijn alle personen met een job als loontrekkende of zelfstandige. Zij verrichten betaalde arbeid en staan als het ware met beide voeten op de arbeidsmarkt.

De werklozen zijn de niet-werkende werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA). Zij bieden zich aan op de arbeidsmarkt en zijn beschikbaar voor een job. In deze groep omvatten we ook de werkzoekende schoolverlaters die hun wachttijd reeds doorlopen hebben en recht hebben op een wachttuitkering. De werkzoekende schoolverlaters die nog geen uitkering krijgen, zijn in de gehanteerde bron echter niet terug te vinden als werkzoekenden². Het gaat om jongeren die zich aanbieden op de arbeidsmarkt, maar nog geen recht hebben op een werkloosheidsuitkering omdat ze eerst een wachttijd moeten doorlopen.

De niet-beroepsactieven, tot slot, zijn de personen die geen betaalde arbeid verrichten noch uitkeringsgerechtigd werkloos zijn. Het betreft personen die op het moment van de registratie – tijdelijk of definitief – niet beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt (o.a. huisvrouwen, loopbaanonderbrekers, vrijgestelde werklozen, gepensioneerden), alsook de schoolverlaters in wachttijd.

3.1 Stromen op de arbeidsmarkt

Stromen op de arbeidsmarkt (15-64 jaar) – Vlaams Gewest, 2005-2006

(n)	Socio-economische positie 2006			
Socio-economische positie 2005	Werkend	Werkloos	Niet-beroepsactief	Totaal
Totaal				
Werkend	2 401 697	35 406	108 648	2 545 751
Werkloos	45 113	91 364	28 071	164 548
Niet-beroepsactief	133 219	20 925	1 165 492	1 319 636
Totaal	2 580 029	147 695	1 302 211	4 029 935
Vrouwen				
Werkend	1 054 002	18 708	52 184	1 124 894
Werkloos	23 720	53 547	16 236	93 503
Niet-beroepsactief	69 916	11 904	687 394	769 214
Totaal	1 147 638	84 159	755 814	1 987 611
Mannen				
Werkend	1 347 695	16 698	56 464	1 420 857
Werkloos	21 393	37 817	11 835	71 045
Niet-beroepsactief	63 303	9 021	478 098	550 422
Totaal	1 432 391	63 536	546 397	2 042 324

* De werklozen zijn de niet-werkende werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering van de RVA

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

De bovenstaande tabel geeft de mobiliteitsmatrix weer voor de periode tussen 31 december 2005 en 31 december 2006. De stromen tussen verschillende socio-economische posities werden donkerder ingekleurd. Het gaat om transities (in twee richtingen) tussen werk en werkloosheid, tussen werk en niet-beroepsactiviteit, tussen werkloosheid en niet-beroepsactiviteit.

In 2005 waren er in totaal bijna 2,55 miljoen werkenden tussen 15 en 64 jaar. Van deze groep werkenden zijn er een jaar later nog steeds 2,40 miljoen werkend, 35 406 personen werden werkloos en 108 648 personen verlieten (tijdelijk) de arbeidsmarkt en werden niet-beroepsactief. We kunnen dus stellen dat de overgrote meerderheid van de werkenden in 2005 ook het daaropvolgende jaar nog steeds een job heeft (94,3%). Vrouwen zijn iets minder gebeiteld in

het werkende segment van de arbeidsmarkt dan mannen: 93,7% van de werkende vrouwen in 2005 is ook in 2006 nog aan het werk, tegenover 94,9% bij de mannen.

De werklozen zijn daarentegen veel minder standvastig: van de 164 548 werklozen in 2005 zijn er een jaar later 91 364 nog steeds werkloos, dat is iets meer dan de helft (55,5%). De anderen hebben een job gevonden (45 113 personen) of zijn niet-beroepsactief geworden (28 071 personen). In tegenstelling tot bij de werkende populatie, zijn de vrouwen bij de werklozen 'stabiel' dan de mannen. Van alle werkloze vrouwen in 2005 vinden we 57,3% ook een jaar later terug in de werkloosheid. Bij mannen gaat het daarentegen om 53,2%.

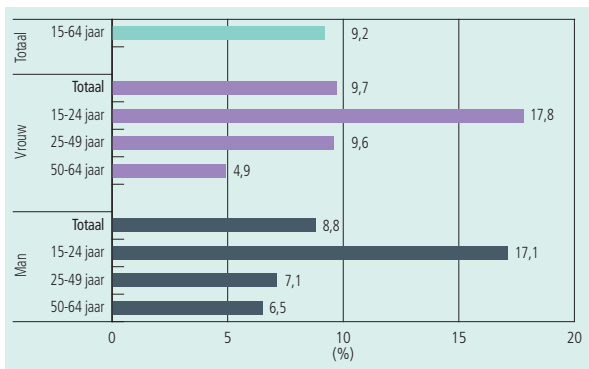
Van de bijna 1,32 miljoen niet-beroepsactieven tot slot, blijft de meerderheid ook in 2006 niet-beroepsactief (88,3%). Toch zijn er onder hen ook 133 219 personen die een job gevonden hebben en bijna 21 000 die doorgestroomd zijn naar de (vergoede) werkloosheid. Ook hier zijn het de vrouwen die een groter risico lopen om minstens twee jaar na elkaar in dezelfde positie te blijven: 89,4% van de niet-beroepsactieve vrouwen biedt zich een jaar later nog steeds niet aan op de arbeidsmarkt, tegenover 86,9% bij de mannen.

De grootste stromen zijn die tussen het werkende en het niet-beroepsactieve segment, in beide richtingen. Bij de stroom van het niet-beroepsactieve segment naar werk (133 219 personen) gaat het vooral om jonge schoolverlaters die toetreden tot de arbeidsmarkt. In de omgekeerde richting (108 648 personen) gaat het eerder om ouderen die de arbeidsmarkt verlaten. Daarna komen, in dalende volgorde van omvang, de stromen van werkloosheid naar werk (45 113 personen) en van werk naar werkloosheid (35 406 personen). De stromen tussen vergoede werkloosheid en niet-beroepsactiviteit zijn ten slotte het kleinst in omvang: 28 071 personen gaan van werkloosheid naar niet-beroepsactiviteit en 20 925 personen van niet-beroepsactiviteit naar werkloosheid. Met betrekking tot de grootte van de stromen stellen we een gelijkaardige rangschikking vast bij vrouwen en mannen.

Tellen we alle personen op die tussen 31 december 2005 en 31 december 2006 socio-economisch mobiel zijn geweest dan komen we op een totaal van 371 382 personen (donkergekleurde vakjes) of 9,2% van de totale bevolking op arbeidsleeftijd.

3.2 Arbeidsmarktobiliteitsgraad

Arbeidsmarktobiliteitsgraad (15-64 jaar) naar leeftijd – Vlaams Gewest, 2005-2006

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

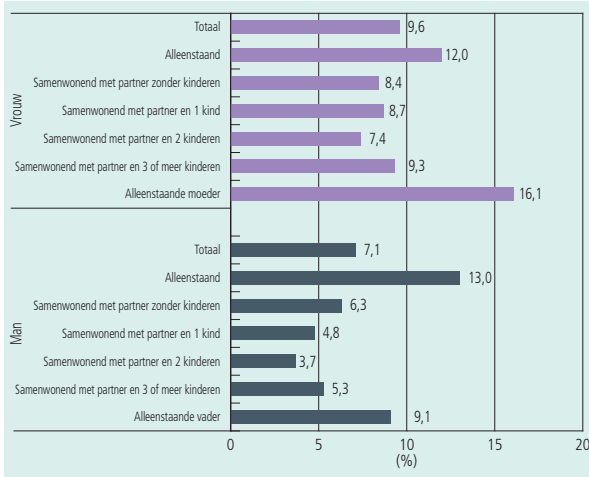
De bovenstaande figuur geeft aan dat 9,2% van de totale bevolking op arbeidsleeftijd mobiel geweest is tussen 31 december 2005 en 31 december 2006. Deze arbeidsmarktobiliteitsgraad geeft het aandeel personen weer dat na een jaar in een andere socio-economische positie zit (werkend, werkloos, niet-beroepsactief). Het gaat onder meer om personen die intreden op de arbeidsmarkt en aan het werk gaan, alsook om werkenden die hun job verliezen en (opnieuw) werkloos worden of om personen die zich (tijdelijk) terugtrekken uit de arbeidsmarkt.

Naar geslacht zijn de globale mobiliteitsverschillen eerder beperkt, al is de arbeidsmarktobiliteit iets hoger bij vrouwen dan bij mannen. Bij de vrouwen zit 9,7% een jaar later in een andere socio-economische positie, bij de mannen is dat 8,8%. Verder zullen we zien dat vrouwen vooral een grotere kans hebben om 'neerwaartse' transities te maken. Dit wil zeggen dat ze vaker dan mannen uitstromen uit het werkende segment van de arbeidsmarkt. Bij mannen stellen we daarentegen meer 'opwaartse' transities vast, namelijk in de richting van werk.

Een factor die grote verschillen naar globale arbeidsmarktobiliteit verklaart, is de leeftijd. Als we kijken naar de vrouwen, dan valt op

dat de arbeidsmarktbaarheid bij jonge vrouwen (17,8%) veel hoger is dan bij de oudere vrouwen (9,6% bij de 25- tot 49-jarigen en 4,9% bij de 50- tot 64-jarigen). Een gelijkaardige trend stellen we vast bij de mannen. Hieruit kunnen we afleiden dat vijftigplussers het minst mobiel zijn. Jongeren daarentegen zijn veel mobieler. Een verklaring is dat jongeren vaker terechtkomen in tijdelijke contracten. Jongeren kenmerken zich bovendien door een minder stabiel loopbaanpatroon. Het begin van de loopbaan is immers een woelige periode met heel wat transitie tussen werk, werkloosheid en niet-beroepsactiviteit.

Arbeidsmarktmobiliteitsgraad (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2005-2006

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Ook naar gezinspositie zijn er belangrijke verschillen. Hierbij leggen we de focus op de 25- tot 49-jarigen. De arbeidsmarktmobiliteit ligt vooral hoog bij alleenstaanden. Dit geldt zowel voor alleenstaanden zonder kinderen als voor alleenstaande ouders. Als we kijken naar de vrouwen dan valt het inderdaad op dat de arbeidsmarktmobiliteit bij alleenstaande vrouwen zonder kinderen (12%) en vooral bij alleenstaande moeders (16,1%) opmerkelijk hoger ligt dan in de andere gezinstypes en het algemeen gemiddelde (9,6%).

Eerder zagen we al dat alleenstaande moeders vaker met een tijdelijk contract werken dan gemiddeld. Zij lopen hierdoor een groter risico om na afloop van het contract door te stromen naar de werkloosheid. Dit kan een deel van de hoge arbeidsmarktmobiliteit voor alleenstaande moeders verklaren. Daarnaast speelt hier wellicht ook het effect van de rolverdeling die van toepassing was in de vroegere gezinssamenstelling, namelijk vooraleer zij alleen kwamen te staan in het ouderschap. Een deel van de alleenstaande moeders maakte immers deel uit van een kostwinnersgezin, waarbij enkel de man

(voltijds) ging werken. Bij het afbreken van de partnerrelatie is de kans groot dat deze alleenstaande moeders zich (opnieuw) aanbieden op de arbeidsmarkt.

Bij de mannen zijn het ook de alleenstaanden (13%) en de alleenstaande vaders (9,1%) die een hoge arbeidsmarktmobiliteit laten optekenen. Met uitzondering van de alleenstaande mannen, is de arbeidsmarktmobiliteit telkens hoger voor vrouwen dan voor mannen.

3.3 Werk versus werkloosheid

Stromen tussen werk en werkloosheid (15-64 jaar) naar leeftijd – Vlaams Gewest, 2005-2006

Van werk naar werkloosheid		Van werkloosheid naar werk		
(n)	(%)		(%)	(n)
35 406	1,4	Totaal	27,4	45 113
Vrouw				
18 708	1,7	Totaal	25,4	23 720
4 061	3,6	15-24 jaar	43,5	4 581
12 579	1,6	25-49 jaar	31,0	17 795
2 068	1,0	50-64 jaar	5,3	1 344
Man				
16 698	1,2	Totaal	30,1	21 393
3 614	2,9	15-24 jaar	48,0	5 098
10 973	1,1	25-49 jaar	34,2	14 771
2 111	0,6	50-64 jaar	8,9	1 524

* De werkloosheid omvat de niet-werkende werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering van de RVA
Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Tussen 2005 en 2006 zijn er 35 406 werkenden doorgestroomd naar de werkloosheid. Dit komt neer op 1,4% van de 2,55 miljoen werkenden in 2005. Deze personen hebben hun job verloren en schreven zich in als werkzoekende bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening. Zij ontvangen in dat kader een werkloosheids-, wacht-, overbruggings- of begeleidingsuitkering. We stellen vast dat werkende vrouwen iets meer dan mannen de beweging maken naar de werkloosheid, al zijn de verschillen beperkt. Van de werkende vrouwen in 2005 stroomt 1,7% door naar de werkloosheid tegenover 1,2% bij de mannen.

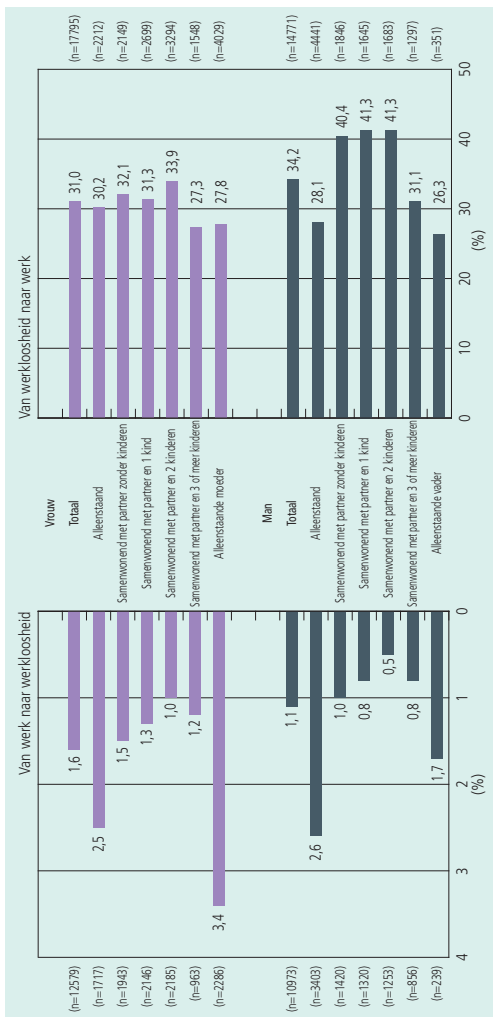
Een factor die grote verschillen in mobiliteit verklaart, is de leeftijd. Als we kijken naar de vrouwen, dan blijkt dat 3,6% van de werkende vrouwen tussen 15 en 24 jaar doorgestroomd is naar de werkloosheid. Verhoudingsgewijs is dit heel wat meer dan bij de vrouwen tussen 25 en 49 jaar (1,6%) en bij de vijftigplussers (1%). Ook bij de mannen neemt de doorstroom van werk naar werkloosheid af met de leeftijd.

In de tegengestelde richting zien we dat er tussen 2005 en 2006 meer dan 45 000 werklozen doorstroomden naar een job. Het gaat om 27,4% van de 164 548 uitkeringsgerechtigde werklozen in 2005.

Er zijn uitgesproken sekseverschillen voor de stroom van werkloosheid naar werk: 25,4% van de werkloze vrouwen stroomt op een jaar tijd door naar werk, tegenover 30,1% bij de mannen. Vrouwen maken dus relatief minder vaak dan mannen de beweging van werkloosheid naar werk.

Toch is vooral het verschil naar leeftijd zeer groot. Als we op de vrouwen focussen, dan kunnen we vaststellen dat 43,5% van de werkloze vrouwen jonger dan 25 jaar de stap zet naar werk, tegenover 31% voor de 25- tot 49-jarigen en nog slechts 5,3% voor de 50- tot 64-jarigen. Bij de werkloze mannen zien we eveneens dat de doorstroom naar werk zeer sterk afneemt met de leeftijd. Toch blijft er ook bij de werkloze mannen van vijftig jaar en ouder nog een aanzienlijke stroom naar werk van maar liefst 8,9%. In totaal gaat het om iets meer dan 1 500 mannen tussen 50 en 64 jaar die vanuit de werkloosheid een job vinden. De kans om door te stromen naar werk is dan ook heel wat groter voor werkloze mannen van vijftig jaar en ouder dan voor de vrouwen uit deze leeftijdscategorie (5,3%). Een mogelijke verklaring is dat vrouwen tussen 50 en 64 jaar minder werkervaring hebben dan hun mannelijke leeftijdsgenoten wat een remmende invloed kan hebben bij de zoektocht naar een job.

Stromen tussen werk en werkloosheid (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2005-2006

* Totaal = inclusief 'overige' gezinstypes

* De werkloosheid omvat de niet-werkende werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering van de RVA

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Verdelen we de 25- tot 49-jarigen verder naar gezinsposities, dan blijkt dat de 'neerwaartse' stroom van werk naar werkloosheid relatief het hoogst ligt bij de alleenstaande moeders. Van alle werkende alleenstaande moeders in 2005 heeft 3,4% in het daaropvolgende jaar de job verloren en kwam in de werkloosheid terecht. Dit is hoger dan in de andere gezinstypes en het algemeen gemiddelde (1,6%). Bij de mannen zijn het in de eerste plaats de alleenstaanden die een relatief hoge stroom tussen werk en werkloosheid laten optekenen (2,6%).

Ook voor de 'opwaartse' stroom van werkloosheid naar werk blijkt de precare positie van alleenstaande moeders. Voor deze werkloze vrouwen is de kans om binnen het jaar een job te vinden het kleinst: iets meer dan een kwart (27,8%) van de alleenstaande moeders stroomt door naar werk, tegenover gemiddeld 31%. De vrouwen met een partner en drie of meer kinderen sluiten hier nauw bij aan (27,3%)

Ook bij de mannen zijn het de alleenstaande vaders die de laagste doorstroomkans laten optekenen (26,3%), maar het gaat om een zeer beperkte groep van werklozen. Het is opmerkelijk dat vooral alleenstaande moeders en vaders het veel moeilijker hebben om de stap van werkloosheid naar werk te zetten. Hier kan de werkloosheidsval een verklaring bieden. Deze werkloosheidsval duikt op wanneer de kosten voor vervoer en kinderopvang het financiële voordeel teniet doen dat een job biedt ten opzichte van een werkloosheidsvergoeding. Voor alleenstaande moeders komt daar nog bij dat een deel van hen voordien deel uitmaakte van een kostwinnersgezin, waarbij alleen de man uit werken ging. Deze vrouwen hebben dus geen of weinig werkervaring opgedaan en dit maakt het voor hen extra moeilijk om te ontsnappen aan de werkloosheid.

3.4 Werk versus niet-beroepsactiviteit

Stromen tussen werk en niet-beroepsactiviteit (15-64 jaar) naar leeftijd – Vlaams Gewest, 2005-2006

Van werk naar niet-beroepsactiviteit		Van niet-beroepsactiviteit naar werk		
(n)	(%)		(%)	(n)
108 648	4,3	Totaal	10,1	133 219
Vrouw				
52 184	4,6	Totaal	9,1	69 916
11 749	10,5	15-24 jaar	15,9	36 931
24 925	3,1	25-49 jaar	13,5	28 727
15 510	7,4	50-64 jaar	1,3	4 258
Man				
56 464	4,0	Totaal	11,5	63 303
10 361	8,3	15-24 jaar	16,6	38 702
20 115	2,1	25-49 jaar	19,0	20 903
25 988	7,6	50-64 jaar	1,8	3 698

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Tussen 2005 en 2006 zijn er 108 648 werkenden doorgestroomd naar de niet-beroepsactiviteit. Dit komt neer op 4,3% van de 2,55 miljoen werkenden in 2005. Deze personen zijn in loopbaanonderbreking gegaan, hebben een (brug)pensioen opgenomen of hebben zich (tijdelijk) teruggetrokken uit de arbeidsmarkt. We stellen vast dat vrouwen verhoudingsgewijs iets meer dan mannen de beweging maken van werk naar niet-beroepsactiviteit, al zijn de verschillen beperkt. Van de werkende vrouwen in 2005 stroomt 4,6% naar de niet-beroepsactiviteit, tegenover 4% bij de mannen.

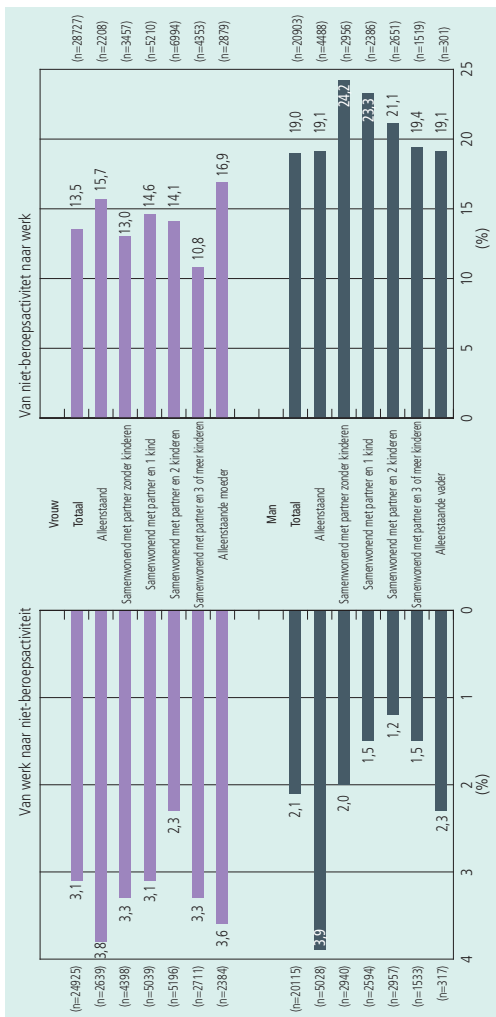
De verschillen naar leeftijd zijn groter. Als we kijken naar de vrouwen, dan valt op dat jonge vrouwen (10,5%) veel meer doorstromen van werk naar niet-beroepsactiviteit dan vrouwen in de leeftijdscategorie 25 tot 49 jaar (3,1%). De oudere vrouwen (50-64 jaar) nemen met 7,4% een tussenpositie in. Jong en oud nemen bij de mannen dezelfde posities in. Dat heel wat jongeren doorstromen naar de niet-beroepsactiviteit kan verklaard worden doordat zij pas hun loopbaan gestart zijn en nog onvoldoende gewerkte dagen opgebouwd hebben om in aanmerking te komen voor een werkloosheidsuitkering. Deze jongeren komen bij afloop van een tijdelijk contract in de niet-beroepsactiviteit terecht. De relatief hogere doorstroom naar de niet-beroepsactiviteit bij de 50- tot 64-jarigen is dan

weer te verklaren doordat heel wat vijftigplussers uittreden (o.a. via brugpensioen of pensioen) en de arbeidsmarkt definitief verlaten.

In de tegengestelde richting zien we dat er tussen 2005 en 2006 meer dan 133 219 niet-beroepsactieven doorstroonden naar een job. Het gaat om 10,1% van de 1,32 miljoen niet-beroepsactieven in 2005. Hier zijn onder meer de huisvrouwen te situeren die na een onderbreking van de loopbaan terug aan de slag gaan. Daarnaast omvatten we hier ook de jonge schoolverlaters die doorstromen naar een job (voor het einde van de wachttijd). Er zijn kleine sekseverschillen voor de stromen van niet-beroepsactiviteit naar werk: 9,1% van de niet-beroepsactieve vrouwen stroomt door naar werk, tegenover 11,5% bij de mannen. Vrouwen maken dus relatief minder vaak dan mannen de beweging van niet-beroepsactiviteit naar werk.

Naar leeftijd zien we dat de niet-beroepsactieve vrouwen tussen 15 en 24 jaar de hoogste doorstroomgraad naar werk kennen (15,9%), al is het verschil met de 25- tot 49-jarigen (13,5%) relatief beperkt. Bij de mannen wordt de eerste plaats ingenomen door de 25- tot 49-jarigen (19%). Wat echter vooral opvalt, is dat de doorstroom van niet-beroepsactieve ouderen naar werk bijna nihil is, zowel bij vrouwen als bij mannen. Het betreft hier dan ook veelal vijftigplussers die de arbeidsmarkt definitief verlaten hebben.

Stromen tussen werk en niet-beroepsactiviteit (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2005-2006

* Totaal = inclusief overige gezinstypes

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Bekijken we de vrouwen naar gezinspositie dan blijkt dat de alleenstaanden en de alleenstaande moeders de grootste kans maken om door te stromen van werk naar niet-beroepsactiviteit. Op jaarbasis komt 3,8% van de alleenstaande vrouwen met een job in de niet-beroepsactiviteit terecht, wat iets hoger is dan het algemeen gemiddelde (3,1%). Ook voor de alleenstaande moeders met een job gaat het om 3,6%. Verder valt op dat vooral werkende mannen met partner en kinderen zeer beperkt doorstromen naar de niet-beroepsactiviteit (ongeveer 1,5%).

Wat de omgekeerde stroom van niet-beroepsactiviteit naar werk betreft, kunnen we opmerken dat de samenwonende vrouwen met drie of meer kinderen relatief weinig (terug) aan het werk gaan (10,8% tegenover gemiddeld 13,5%). Alleenstaande moeders (16,9%) en alleenstaande vrouwen (15,7%) scoren dan weer hoger dan het gemiddelde. De financiële noodzaak om aan het werk te gaan is voor hen waarschijnlijk groter dan voor vrouwen met een partner.

3.5 Werkloosheid versus niet-beroepsactiviteit

Stromen tussen werkloosheid en niet-beroepsactiviteit (15-64 jaar) naar leeftijd – Vlaams Gewest, 2005-2006

Van werkloosheid naar niet-beroepsactiviteit		Van niet-beroepsactiviteit naar werkloosheid		
(n)	(%)		(%)	(n)
28 071	17,1	Totaal	1,6	20 925
Vrouw				
16 236	17,4	Totaal	1,5	11 904
2 439	23,2	15-24 jaar	1,4	3 188
11 226	19,5	25-49 jaar	3,5	7 349
2 571	10,1	50-64 jaar	0,4	1 367
Man				
11 835	16,7	Totaal	1,6	9 021
2 224	20,9	15-24 jaar	1,3	3 104
7 131	16,5	25-49 jaar	4,5	4 904
2 480	14,4	50-64 jaar	0,5	1 013

* De werkloosheid omvat de niet-werkende werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering van de RVA
Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Tussen 2005 en 2006 zijn er 28 071 werklozen doorgestroomd naar de niet-beroepsactiviteit. Dit komt neer op 17,1% van de 164 548 werklozen in 2005. Deze beweging wordt onder meer gemaakt door werklozen die vrijgesteld worden van inschrijving als werkzoekende (o.a. omwille van opleiding, sociale of familiale moeilijkheden of langdurige werkloosheid bij ouderen), alsook werklozen die zich terugtrekken uit de arbeidsmarkt of de pensioenleeftijd bereiken. Werkloze vrouwen (17,4%) hebben een iets grotere kans dan mannen (16,7%) om door te stromen naar de niet-beroepsactiviteit, al blijft het globale vrouw-manverschil relatief beperkt.

Naar leeftijd zijn er grotere verschillen bij de transitie van werkloosheid naar niet-beroepsactiviteit. Als we op de vrouwen focussen, dan stellen we vast dat 23,2% van de werkloze jongeren op een jaar tijd doorstroomt naar de niet-beroepsactiviteit. Wellicht gaat het hier vaak om jonge werklozen die een (beroeps)opleiding volgen en aldus (tijdelijk) niet meer beschikbaar zijn voor een job. Ook bij de werkloze vrouwen van 25 tot 49 jaar gaat het nog om 19,5%, tegenover 10,1% voor de werkloze vijtigplussers. De afname met de leeftijd geldt ook voor de mannen, al blijft de doorstroom van werkloosheid

naar niet-beroepsactiviteit bij de mannelijke vijftigplussers hoger dan bij de vrouwen (14,4% tegenover 10,1%). De stroom bij de ouderen is onder meer toe te schrijven aan de vrijstelling van inschrijving als werkzoekende voor langdurig oudere werklozen (vanaf 58 jaar). Deze ouderen bieden zich niet meer aan op de arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er ook werkloze ouderen die de wettelijke pensioenleeftijd bereiken en doorstromen naar een pensioenstelsel.

In de tegengestelde richting zien we dat er tussen 2005 en 2006 bijna 21 000 niet-beroepsactieven doorstroomden naar de (vergoede) werkloosheid. Het gaat om 1,6% van de 1,32 miljoen niet-beroepsactieven in 2005. De overgang van niet-beroepsactiviteit naar werkloosheid is verhoudingsgewijs vooral voor jongeren en ouderen zeer beperkt, zowel bij vrouwen als bij mannen. Daarnaast valt echter wel het relatief hogere aandeel bij de 25- tot 49-jarige vrouwen (3,5%) en mannen (4,5%) op die de stap zetten van niet-beroepsactiviteit naar werkloosheid. Deze groep omvat onder meer de personen voor wie de vrijstelling van inschrijving als werkzoekende afgelopen is, alsook personen die de werkloosheidsperiode om andere redenen tijdelijk onderbroken hebben (bv. omwille van gezinszorg). Tenslotte worden hier ook personen geteld die tussen de twee meetmomenten (31 december 2005 en 31 december 2006) wel nog gewerkt hebben en zo voldoende dagen opgebouwd om in aanmerking te komen voor een werkloosheidsuitkering.

Stromen tussen werkloosheid en niet-beroepsactiviteit (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2005-2006

* Totaal = inclusief 'overige' gezinstypes

* De werkloosheid omvat de niet-werkende werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering van de RVA

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Wanneer we de gezinsposities bekijken, dan valt op dat het vooral werkloze vrouwen zijn met een partner en kinderen die doorstromen naar de niet-beroepsactiviteit: 19,8% van de werkloze vrouwen met partner en één kind is een jaar later niet-beroepsactief, 21,3% van de vrouwen met partner en twee kinderen en 25% van de vrouwen met partner en drie of meer kinderen. De doorstroom van werkloosheid naar niet-beroepsactiviteit neemt voor vrouwen blijkbaar toe met het aantal kinderen in het gezin. Wellicht gaat het hier vaak om moeders die zich terugtrekken uit de arbeidsmarkt om zich toe te leggen op het huishouden en de kindzorg. Bij de mannen is de stroom van werkloosheid naar niet-beroepsactiviteit daarentegen net het laagst indien er (meer) kinderen in het gezin zijn. Dit hoeft niet te verbazen aangezien het nog steeds vaak de vaders zijn die de rol van kostwinner op zich nemen. Deze mannen blijven wellicht vanuit financieel oogpunt actief op zoek naar een job.

In de omgekeerde richting – van niet-beroepsactiviteit naar werkloosheid – springen vooral de alleenstaande moeders in het oog: 9,1% van de alleenstaande moeders die in 2005 niet-beroepsactief waren, ontvangt een jaar later een werkloosheidsuitkering.

Bij de mannen tussen 25 en 49 jaar gaat het telkens om zeer kleine groepen die heen en weer bewegen tussen werkloosheid en niet-beroepsactiviteit, met uitzondering van de alleenstaande mannen.

IV

Transities van niet-werk naar werk

Jongeren verlaten de school, bieden zich aan op de arbeidsmarkt en doen een eerste werkervaring op. Andere personen vinden een nieuwe job na een tussenstop in de werkloosheid. Nog anderen pikken de draad bij hun vorige werkgever weer op en keren terug uit loopbaanonderbreking of arbeidsongeschiktheid. Al deze personen verlaten het niet-werkende segment van de arbeidsmarkt en stromen door naar werk.

In dit deel van het Genderjaarboek staat de transitie van niet-werk naar werk centraal. Tot deze stroom behoren personen die op 31 december 2005 geen job hadden, maar een jaar later op 31 december 2006 wel aan het werk zijn.

4.1 Omvang van de transitie tussen niet-werk en werk

De bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar), de niet-werkenden en de doorstroom naar werk – Vlaams Gewest, 2005

	Aantal (n)	Aandeel (%)
Bevolking op arbeidsleeftijd	4 029 935	100
Vrouw	1 987 611	49,3
Man	2 042 324	50,7
Niet-werkenden	1 484 184	100
Vrouw	862 717	58,1
Man	621 467	41,9
Doorstroom naar werk	178 332	100
Vrouw	93 636	52,5
Man	84 696	47,5

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Anno 2005 telt Vlaanderen 4,03 miljoen personen op arbeidsleeftijd (15-64 jaar), waarvan ongeveer evenveel vrouwen (49,3%) als mannen (50,7%). Van deze groep zijn er 1,48 miljoen niet aan het werk, zij verrichten geen betaalde arbeid. In tegenstelling tot de bevolking op arbeidsleeftijd, zijn de vrouwen bij de niet-werkenden in de meerderheid (58,1%). Vrouwen zijn met andere woorden oververtegenwoordigd in het niet-werkende segment van de arbeidsmarkt.

Van de 1,48 miljoen niet werkende personen in 2005 zijn er op een jaar tijd 178 332 doorgestroomd naar een job. In tegenstelling tot de groep niet-werkenden waar de vrouwen met 58,1% een ruime meerderheid hebben, telt de groep van doorstromers maar net iets meer vrouwen (52,5%) dan mannen (47,5%). Vrouwen zijn dus niet alleen sterker aanwezig in het niet-werkende segment van de arbeidsmarkt, ze stromen ook relatief minder door naar werk dan mannen.

4.2 Doorstroomgraad naar werk

Doorstroomgraad naar werk per leeftijd en gezinspositie – Vlaams Gewest, 2005-2006

(%)	Totaal	Vrouw	Man
Totaal (15-64 jaar)	12,0	10,9	13,6
Leeftijd			
15-24 jaar	17,5	17,1	18,0
25-49 jaar	19,4	17,2	23,3
50-64 jaar	1,9	1,6	2,3
Gezinspositie (25-49 jaar)	19,4	17,2	23,3
Alleenstaand	22,0	20,6	22,7
Samenwonend met partner zonder kinderen	20,8	16,8	28,6
Samenwonend met partner en 1 kind*	20,4	17,8	28,3
Samenwonend met partner en 2 kinderen*	19,3	17,4	26,0
Samenwonend met partner en 3 of meer kinderen*	15,1	12,9	23,5
Alleenstaande ouder	21,9	21,9	22,4

* Het gaat om het aantal inwonende kinderen. Kinderen die het ouderlijk huis al verlaten hebben, worden niet meegeteld.

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

De doorstroomgraad naar werk geeft de verhouding tussen de personen die doorgestroomd zijn van niet-werk naar werk en het totaal aantal niet-werkenden in 2005. Globaal genomen ging 12% (178 332 personen) van de niet-werkenden in 2005 een jaar later aan het werk. We kunnen dus stellen dat iets meer dan een op de tien niet-werkenden op een jaar tijd doorstroomt naar een job. We zien dat de kans om vanuit een niet-werkende positie in een job terecht te komen kleiner is voor vrouwen (10,9%) dan voor mannen (13,6%).

De kans om door te stromen naar werk over een periode van een jaar is leeftijdsgebonden. Bij de niet-werkende jongeren is 17,5% een jaar later aan het werk. Bij de 25- tot 49-jarigen is de kans om door te stromen naar werk zelfs nog iets groter (19,4%). Bij de oudste leeftijdsgroep is de doorstroom naar werk daarentegen bijzonder laag (1,9%). Dat komt omdat niet-werkende vijftigplussers vaak definitief de arbeidsmarkt hebben verlaten, onder andere in het kader van een (brug)pensioen. In elke leeftijdsgroep hebben mannen meer kans dan vrouwen om door te stromen van niet-werk naar werk. Bij de 25- tot 49-jarigen – de leeftijdsgroep met de hoogste gezinslast – loopt het verschil echter het hoogst op: 23,3% van de niet-werkende mannen stroomt door naar werk, tegenover 17,2% bij de vrouwen.

Er zijn ook verschillen waar te nemen tussen diverse gezinsposities. Zo valt het op dat de doorstroom van niet-werk naar werk bij alleenstaande vrouwen zonder kinderen (20,6%) en bij alleenstaande moeders (21,9%) hoger ligt dan gemiddeld bij de vrouwen (17,2%). De kans – of de noodzaak – om werk te vinden is voor hen groter dan voor vrouwen met een partner. Vooral bij vrouwen met een partner en drie of meer kinderen is de doorstroom naar werk veel kleiner: slechts 12,9% van deze vrouwen maakt de overgang tussen niet-werk en werk. De kans dat vrouwen met een partner en een kroostrijk gezin aan het werk gaan, is met andere woorden beperkt. Veel van deze moeders hebben hun handen vol met het huishouden en de kinderopvang en stellen een mogelijke (her)intrede wellicht uit tot de huishoudelijke taakbelasting op een lager peil terugvalt.

Bij mannen daarentegen is de doorstroom van niet-werk naar werk juist lager dan gemiddeld als er geen partner aanwezig is.

Statuut vóór intrede in werk (15-64 jaar) per leeftijd – Vlaams Gewest, 2005

	(n)	Totaal (%)	Werkloosheid (%)	Vrijstelling van inschrijving als werkzoekende (%)	Loopbaanonderbreking/tijdskrediet (voltijds) (%)	Leefloon/financiële hulp (%)	(Brug)pensioen (%)	Ander (%)
Totaal								
15-64 jaar	178 332	100	25,3	4,7	3,3	2,9	1,2	62,6
Vrouw								
Totaal	93 636	100	25,3	4,5	5,4	2,4	1,0	61,4
15-24 jaar	41 512	100	11,0	2,4	0,6	1,8	0,0	84,2
25-49 jaar	46 522	100	38,3	6,4	9,6	2,8	0,8	42,1
50-64 jaar	5 602	100	24,0	4,5	6,1	3,1	10,1	52,2
Man								
Totaal	84 696	100	25,3	4,9	1,0	3,5	1,4	63,9
15-24 jaar	43 800	100	11,6	3,2	0,1	2,0	0,0	83,1
25-49 jaar	35 674	100	41,4	6,7	1,7	5,4	0,8	44,0
50-64 jaar	5 222	100	29,2	7,4	4,2	3,7	16,1	39,4

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

4.3 Statuut vóór intrede in werk

De bovenstaande tabel geeft informatie over het niet-werkende statuut van waaruit de personen doorstromen naar werk. Van al de personen die doorstromen naar werk komt 25,3% uit de vergoede werkloosheid, 4,7% was vrijgesteld van inschrijving als werkzoevende, 3,3% keert terug uit loopbaanonderbreking/tijdskrediet, 2,9% komt uit het stelsel van leefloon/financiële hulp en 1,2% uit het (brug)pensioen. Ten slotte is er nog een grote groep 'andere statuten' (62,6%). In deze categorie verzamelen we de personen waarvoor we het statuut van oorsprong niet nader kunnen specificeren. Deze onbekenden omvatten onder meer studenten, schoolverlaters en werklozen in wachttijd die nog niet uitkeringsgerechtigd waren. Daarnaast vallen ook arbeidsongeschikten en huisvrouwen en -mannen onder de categorie 'ander'.

Het meest opvallende verschil naar geslacht is dat vrouwen meer dan mannen doorstromen vanuit loopbaanonderbreking/tijdskrediet: 5,4% van de vrouwen die aan het werk gaan, keert terug uit een loopbaanonderbreking, tegenover 1% bij de mannen. Dit is niet onlogisch aangezien het vooral vrouwen zijn die loopbaanonderbreking opnemen.

Naar leeftijd zijn de verschillen groter. Eerst en vooral is het opvallend dat jongeren – vrouwen en mannen – meer dan gemiddeld doorstromen naar werk vanuit de categorie 'ander statuut'. Het gaat hier zoals gesteld vooral om studenten met een bijverdienste, schoolverlaters en werklozen in wachttijd die nog niet uitkeringsgerechtigd waren.

Bij de 25- tot 49-jarigen die aan het werk gaan, springen twee statuten in het oog. Ten eerste is het aandeel personen dat uit de werkloosheid komt in deze leeftijdsklasse relatief hoog (38,3% bij de vrouwen en 41,4% bij de mannen). Ten tweede is er bij de vrouwen tussen 25 en 49 jaar ook een grote groep die terugkeert uit loopbaanonderbreking/tijdskrediet (9,6%). Ter vergelijking, bij de 25- tot 49-jarige mannen gaat het amper om 1,7%.

Bij de vijftigplussers die doorstromen naar werk kunnen we vaststellen dat er naast herintrede vanuit werkloosheid, ook heel wat uit een pensioenstelsel komen: 10,1% van de vrouwen die (her)intreden en 16,1% van de mannen. Het gaat hier voornamelijk om gepensioneerden die terug aan het werk gaan door bij te klussen en op die manier een (beperkt) inkomen verwerven bovenop hun pensioen.

Statuut vóór intrede in werk (25-49 jaar) per gezinspositie – Vlaams Gewest, 2005

	Totaal	Werkloosheid	Vrijstelling van inschrijving als werkzoekende	Loopbaanonderbreking/tijdskrediet (voltijds)	Leefloon/financiële hulp	(Brug)pensioen	Ander
	(n)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
Vrouw							
Totaal**	46 522	100	38,3	6,4	9,6	2,8	0,8
Alleenstaand	4 420	100	50,0	8,1	2,5	6,4	0,8
Samenwonend met partner zonder kinderen	5 606	100	38,3	5,7	3,4	0,7	0,2
Samenwonend met partner en 1 kind*	7 909	100	34,1	5,3	15,1	0,3	0,3
Samenwonend met partner en 2 kinderen*	10 288	100	32,0	6,0	16,2	0,5	0,3
Samenwonend met partner en 3 of meer kinderen*	5 901	100	26,2	5,2	15,9	0,7	0,4
Alleenstaande moeder	6 908	100	58,3	7,9	1,9	9,0	3,3
							19,5

	(n)	Totaal (%)	Werkloosheid (%)	Vrijstelling van inschrijving als werkzoekende (%)	Loopbaanonderbreking/tijdskrediet (voltijds) (%)	Leefloon/financiële hulp (%)	(Brug)pensioen (%)	Ander (%)
Totaal**	35 674	100	41,4	6,7	1,7	5,4	0,8	44,0
Alleenstaand	8 929	100	49,7	7,6	1,3	6,9	0,3	34,2
Samenwonend met partner zonder kinderen	4 802	100	38,4	6,7	1,9	1,7	0,4	50,9
Samenwonend met partner en 1 kind*	4 031	100	40,8	6,2	1,6	1,8	1,3	48,3
Samenwonend met partner en 2 kinderen*	4 334	100	38,8	6,0	2,1	2,6	2,2	48,2
Samenwonend met partner en 3 of meer kinderen*	2 816	100	46,1	4,7	1,1	5,0	2,3	40,8
Alleenstaande vader	652	100	53,8	7,5	0,8	8,0	3,5	26,4

* Het gaat om het aantal inwonende kinderen. Kinderen die het ouderlijk huis al verlaten hebben, worden niet meegeld.

** Totaal = inclusief 'overige' gezinstypes

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Ook naar gezinspositie zijn er verschillen. Van de alleenstaande vrouwen (zonder kinderen) die werk vinden, komt 50% uit de werkloosheid. Bij de alleenstaande moeders loopt het aandeel van de werkloosheid zelfs op tot 58,3%. Beide groepen komen ook meer dan gemiddeld uit de vrijgestelde werkloosheid en uit het stelsel van leefloon/financiële hulp. Bij de alleenstaande moeders die werk vinden, komt maar liefst 9% uit het stelsel van leefloon/financiële hulp. Uit onderzoek blijkt dat eenoudergezinnen een veel groter armoederisico lopen dan gezinnen met kinderen (Valgaeren, 2008). De kans om op een leefloon terug te vallen is voor hen dan ook groter. De intrede vanuit loopbaanonderbreking/tijdskrediet is daarentegen zeer beperkt bij de alleenstaande vrouwen (2,5%) en alleenstaande moeders (1,9%). Ook elders zal blijken dat het wettelijk stelsel van loopbaanonderbreking/tijdskrediet weinig gebruikt wordt door vrouwen zonder partner.

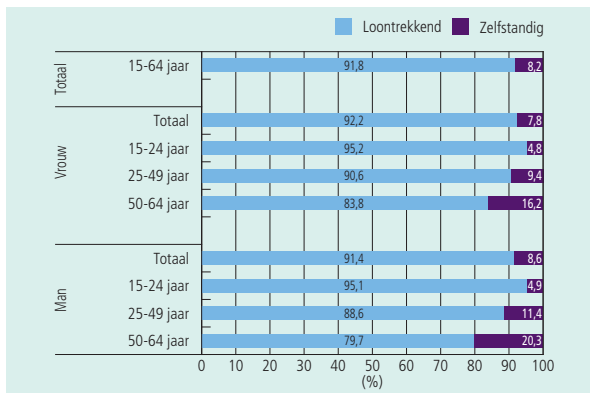
Bij de samenwonende vrouwen met kinderen is het stelsel van loopbaanonderbreking/tijdskrediet daarentegen wel prominent aanwezig. Van de vrouwen met een partner en één kind die doorstromen naar werk, komt 15,1% uit loopbaanonderbreking/tijdskrediet. Voor de vrouwen met een partner en twee kinderen of meer liggen de percentages nog iets hoger (16%).

Tot slot valt het nog op dat de instroom vanuit het 'ander statuut' vooral hoog ligt bij vrouwen met een partner en bovendien oploopt met het aantal kinderen in het gezin. Bij samenwonende vrouwen zonder kinderen en bij samenwonende vrouwen met drie of meer kinderen die doorstromen naar werk komt zelfs bijna 52% uit een onbekend, ander statuut. Deze cijfers geven duidelijk aan dat 'samenwonende' vrouwen vaak doorstromen naar een job vanuit een 'niet-officieel' statuut. Hier zijn onder andere de moeders te situeren die na een periode van huishoudelijke toewijding opnieuw aan de slag gaan in het betaalde arbeidscircuit.

Voor de samenwonende mannen met kinderen daarentegen is het opmerkelijk dat zij amper doorstromen vanuit een loopbaanonderbreking/tijdskrediet (1% à 2%). Dit volgt uit het feit dat er nog steeds relatief weinig vaders zijn die zich wagen aan een voltijdse onderbreking van de loopbaan.

4.4 Beroepsstatuut bij intrede in werk

Beroepsstatuut bij intrede in werk (15-64 jaar) naar leeftijd – Vlaams Gewest, 2006

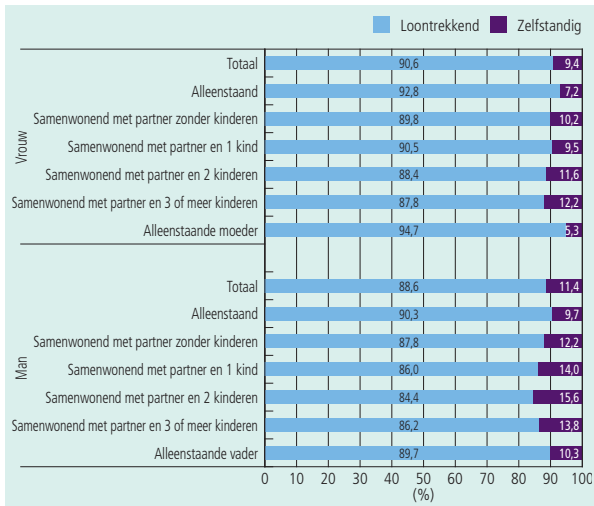
Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

De bovenstaande figuur geeft aan in welk beroepsstatuut men terecht komt bij de overgang van niet-werk naar werk. De overgrote meerderheid (91,8%) gaat aan de slag als loontrekkende, slechts een minderheid (8,2%) wordt zelfstandige.

Naar geslacht zijn de verschillen eerder beperkt. Uit de figuur valt af te lezen dat mannen na een periode van niet-werk iets vaker als zelfstandige aan het werk gaan dan vrouwen (8,6% tegenover 7,8%).

De grootste verschillen kunnen we vaststellen naar leeftijd. Het aandeel personen dat na een periode van niet-werk als zelfstandige aan de slag gaat, stijgt met de leeftijd. Als we kijken naar de vrouwen dan blijkt dat intrede via een zelfstandige activiteit stijgt van 4,8% bij de jongeren, over 9,4% bij de 25- tot 49-jarigen, tot 16,2% bij de vijftigplussers. Een gelijkaardige trend stellen we vast bij de mannen.

Beroepsstatuut bij intrede in werk (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Voor de 25- tot 49-jarigen bekijken we het beroepsstatuut bij intrede in werk per gezinspositie. Wat meteen opvalt, is dat vrouwen met een partner meer dan gemiddeld de stap naar werk zetten via het statuut van zelfstandige. Dat net vrouwen met partner relatief hoog scoren, heeft te maken met het feit dat deze vrouwen vaak als zelfstandige aan het werk gaan in het statuut van meewerkende echtgenoot/helper. Vanuit deze functie staan zij hun partner bij in het runnen van een zelfstandige zaak. Bovendien blijkt het aandeel vrouwen dat intreedt als zelfstandige licht toe te nemen met het aantal kinderen in het gezin: van 9,5% bij vrouwen met partner en één kind tot 12,2% bij vrouwen met partner en drie of meer kinderen.

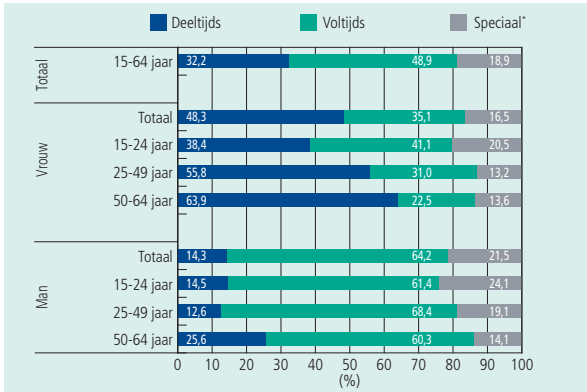
Het aandeel vrouwen dat intreedt via het statuut van zelfstandige ligt veel lager voor de alleenstaanden. Bij de alleenstaande moeders is dat slechts in 5,3% van de gevallen zo. Voor hen is een job als zelfstandige een weinig toegankelijk intredekanal. Een mogelijke

verklaring kan zijn dat het voor hen een groter (financieel) risico is om te starten als zelfstandige. Bij tegenvallende resultaten kunnen ze niet terugvallen op het inkomen van de partner.

In alle gezinsposities maken mannen vaker dan vrouwen de overgang naar werk via het statuut van zelfstandige. Net als bij de vrouwen is het aandeel mannen dat intreedt als zelfstandige kleiner indien er geen partner aanwezig is.

4.5 Arbeidsregime bij intrede in werk

Arbeidsregime bij intrede in loontrekkend werk (15-64 jaar) naar leeftijd – Vlaams Gewest, 2006

* Speciaal regime: arbeid met tussenpozen zoals uitzendarbeid en terbeschikkingstelling van personeel; seizoensarbeid en gelegenheidsarbeid.

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

De bovenstaande figuur geeft aan in welk arbeidsregime men terecht komt bij de overgang van niet-werk naar werk. Hierbij gaat het enkel om personen die doorstromen naar een loontrekkende job. Ongeveer de helft van de 163 685 personen die doorstromen naar een loontrekkende job komt in een voltijdse betrekking terecht (48,9%). Een op de drie (32,2%) komt in een deeltijdse job terecht en bijna een op de vijf (18,9%) in een speciaal regime zoals uitzendarbeid of seizoensarbeid.

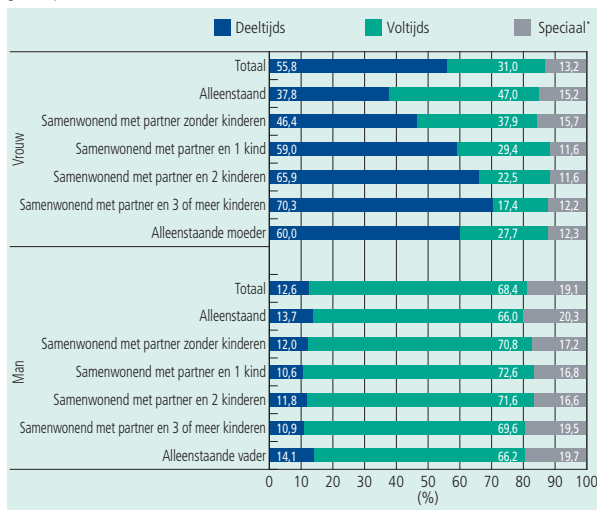
Naar geslacht zijn de verschillen erg groot. Vrouwen komen na een periode van niet-werk veel vaker dan mannen terecht in een deeltijdse job (48,3% bij de vrouwen tegenover 14,3% bij de mannen). Bij de mannen komt het fenomeen van (her)intrede via deeltijdarbeid veel minder voor. Mannen komen daarentegen veel meer dan vrouwen terecht in een voltijdse job (64,2%) en in een speciaal regime (21,5%).

Als we kijken naar de vrouwen dan valt op dat de intrede via deeltijdarbeid stijgt met de leeftijd. Daar waar 38,4% van de 15- tot 24-jarige vrouwen in een deeltijdse baan aan de slag gaat, loopt dit percentage

op tot 63,9% voor de 50- tot 64-jarigen. Daarnaast blijkt ook dat jonge vrouwen vaker in een 'speciaal' arbeidsregime terechtkomen (20,5% tegenover 16,5% gemiddeld). Dit is te verklaren doordat jongeren vaak toetreden tot de arbeidsmarkt via uitzendarbeid.

Bij de mannen springen vooral de intredende vijftigplussers in het oog. Maar liefst een kwart (25,6%) van hen treedt in via deeltijdarbeid, wat heel wat meer is dan het gemiddelde voor de mannen (14,3%). Net als bij de vrouwen zijn het vooral de mannen tussen 15 en 24 jaar die intreden via een speciaal regime zoals uitzendarbeid (24,1%).

Arbeidsregime bij intrede in loontrekkend werk (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

* Speciaal regime: arbeid met tussenpozen zoals uitzendarbeid en terbeschikkingstelling van personeel; seizoensarbeid en gelegenheidsarbeid.

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Als vrouwen met kinderen al de stap naar werk zetten, doen zij dat (veel) vaker in een deeltijdse job dan gemiddeld. Bij de samenwonende vrouwen met één kind ligt dit aandeel op 59%, tegenover een gemiddelde van 55,8%. Bij de samenwonende vrouwen met twee kinderen stijgt dit aandeel tot 65,9% en bij de samenwonende vrouwen met drie of meer kinderen zelfs tot 70,3%. We kunnen dus vaststellen dat deeltijdarbeid als intredekanal belangrijker wordt als er meer kinderen in het gezin zijn. Wat bovendien opvalt, is dat ook alleenstaande moeders vaak toetreden via een deeltijdse job (60%). Hieruit blijkt dat deeltijdarbeid voor vrouwen met kinderen de meest toegankelijke werkvorm is om (opnieuw) in te treden na een periode van niet-werk. Eerder zagen we al dat de 'combinatie van arbeid en gezin' bij moeders steevast als een van de voornaamste redenen wordt aangehaald om deeltijds te werken. Daarnaast bleek echter ook dat heel wat alleenstaande moeders deeltijds werken omdat ze

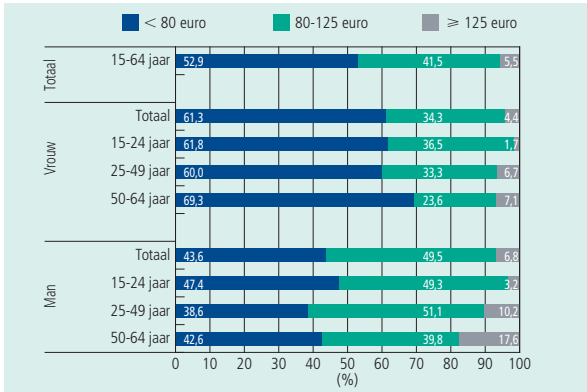
geen voltijdse job vinden. Voor hen is het dus allerm minst een bewuste keuze om deeltijds te gaan werken.

Bij de mannen merken we deze trend niet op. Sterker nog, bij mannen lijkt het eerder omgekeerd en ligt het aandeel 'vaders' dat toetreedt via een deeltijdse job lager dan gemiddeld, met uitzondering van de kleine groep van alleenstaande vaders,.

We kunnen dus besluiten met te zeggen dat vrouwen met kinderen niet alleen minder vaak aan het werk zijn, ze maken ook minder vaak de transitie van niet-werk naar werk. Wat we hier bovendien vaststellen, is dat indien ze doorstromen naar werk ze dat veel vaker in een deeltijdse job doen. Een verklaring hiervoor kunnen we vinden in de man/vrouw taakverdeling in het gezin. Tot op de dag van vandaag zijn het vooral vrouwen die de gezinstaken en de zorg voor de kinderen op zich nemen (Glorieux et al., 2008). Een gevolg daarvan is dat ze hun arbeidsprestaties aanpassen aan de gezinssituatie. Een deeltijdse job is dan een handig instrument om de combinatie arbeid-gezin vlotter te laten verlopen.

4.6 Loonklasse bij intrede in werk

Bruto dagloon bij intrede in loontrekkend werk (15-64 jaar) naar leeftijd – Vlaams Gewest, 2006

* Enkel loontrekkenden voor wie het dagloon bekend is

* Voor deeltijdse werknemers werd het loon omgerekend naar een gemiddeld dagloon voor voltijds gewerkte dagen

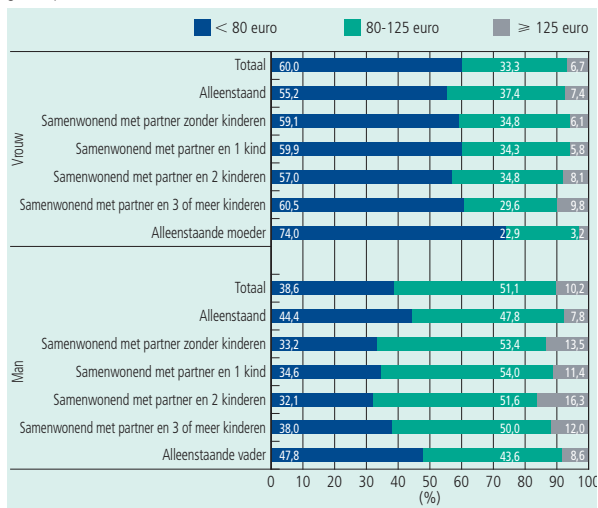
Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

De bovenstaande figuur geeft aan in welke dagloonklasse men terecht komt bij de overgang van niet-werk naar werk. Hierbij gaat het enkel om personen die doorstromen naar een loontrekkende job. Meer dan de helft van de 161 502 niet-werkende personen die doorstromen naar een loontrekkende job komt in de laagste dagloonklasse terecht (52,9%) en verdient minder dan 80 euro bruto per dag. Slechts 5,5% komt na een periode van niet-werk in de hoogste dagloonklasse terecht (125 euro of meer).

Naar geslacht zijn de verschillen erg groot. Meer dan zes op tien (61,3%) van de vrouwen die (her)intreden in een loontrekkende job komt in de laagste dagloonklasse terecht. Bij de mannen is dat slechts iets meer dan vier op de tien (43,6%). Vrouwen komen dus na een periode van niet-werk meer dan mannen in de laagste dagloonklasse terecht. Bij de hoogste dagloonklasse stellen we de omgekeerde relatie vast. Het aandeel niet-werkende vrouwen dat doorstroomt naar een job met een brutoloon van minstens 125 euro per dag is lager dan bij de mannen (4,4% bij de vrouwen tegenover 6,8% bij de mannen).

Als we kijken naar de verschillen in leeftijd, stellen we vast dat bijna 70% van de vrouwelijke vijftigplussers intreedt in de laagste dagloonklasse. Dit is heel wat meer dan bij de jongere generaties vrouwen. Anderzijds zien we ook dat het aandeel van de intredende vrouwen met een dagloon van 125 euro of meer toeneemt met de leeftijd. Terwijl slechts 1,7% van de jonge vrouwen in de hoogste dagloonklasse terecht komt, loopt dit op tot 7,1% bij de oudere vrouwen. Hier speelt het effect van het gangbare principe van beloning naar anciënniteit. Ook bij de mannen merken we deze trend op. Toch moeten we opmerken dat het verschil tussen mannen en vrouwen zich vooral situeert bij de 50- tot 64-jarigen. Mannelijke vijftigplussers komen na een periode van niet-werk veel meer (17,6%) in de hoogste dagloonklasse terecht dan vrouwen (7,1%). Mannen kennen in het algemeen langere (minder onderbroken) loopbanen dan vrouwen waardoor zij bij herintrede op oudere leeftijd ook meer profijt kunnen halen uit de opgebouwde anciënniteit.

Bruto dagloon bij intrede in loontrekkend werk (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

* Enkel loontrekkenden voor wie het dagloon bekend is

* Voor deeltijdse werknemers werd het loon omgerekend naar een gemiddeld dagloon voor voltijds gewerkte dagen

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Ook naar gezinspositie zijn er verschillen. Als we kijken naar de vrouwen dan is het opmerkelijk dat drie op vier van de alleenstaande moeders (74%) terecht komt in de laagste dagloonklasse, tegenover een gemiddelde van 60%. De financiële noodzaak om werk te vinden is voor hen wellicht groter dan voor andere vrouwen. Alleenstaande moeders zonder job stromen meer dan gemiddeld door naar betaald werk, ook al gaat het vaak om lager betaalde jobs.

Ook de kleine groep van alleenstaande vaders komt relatief vaak in de laagste dagloonklasse terecht (47,8% tegenover gemiddeld 38,6%), zij het heel wat minder dan alleenstaande moeders (74%). Hier kan de uitgangspositie van waaruit vrouwen in het alleenstaand ouderschap terechtkomen een deel van de verklaring bieden. Moeders uit koppels met kinderen zijn veel minder aan het werk dan vaders. Wanneer ze alleenstaand worden en (genoodzaakt zijn om) aan het werk (te

gaan, is de kans groter dat ze in minder betaalde jobs terechtkomen. Ze kunnen immers niet rekenen op de financiële voordelen die promotie, ervaring en anciënniteit met zich meebrengen.

V

Transities van werk naar niet-werk

Sommige personen verliezen hun job en worden werkloos, anderen zeggen zelf hun job op om voor de kinderen te zorgen en nog anderen worden arbeidsongeschikt of gaan op (brug)pensioen. Al deze personen verlaten het werkende segment van de arbeidsmarkt.

In dit deel van het Genderjaarboek staat de transitie van werk naar niet-werk centraal. Tot deze stroom behoren personen die op 31 december 2005 nog een job hadden als loontrekkende of zelfstandige, maar een jaar later op 31 december 2006 niet meer aan het werk zijn. Zij zijn uitgestroomd uit het werkende segment van de arbeidsmarkt.

5.1 Omvang van de transitie tussen werk en niet-werk

De bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar), de werkenden en de uitstroom uit werk – Vlaams Gewest, 2005

	Aantal (n)	Aandeel (%)
Bevolking op arbeidsleeftijd	4 029 935	100
Vrouw	1 987 611	49,3
Man	2 042 324	50,7
Werkenden	2 545 751	100
Vrouw	1 124 894	44,2
Man	1 420 857	55,8
Uitstroom uit werk	144 054	100
Vrouw	70 892	49,2
Man	73 162	50,8

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Anno 2005 telt Vlaanderen 4,03 miljoen personen op arbeidsleeftijd (15-64 jaar), waarvan ongeveer evenveel vrouwen (49,3%) als mannen (50,7%). Van deze groep zijn er 2,55 miljoen aan het werk, zij hebben een loontrekkende of zelfstandige job. In tegenstelling tot de bevolking op arbeidsleeftijd, zijn er bij de werkenden heel wat minder vrouwen (44,2%) dan mannen (55,8%). Vrouwen zijn met andere woorden ondervertegenwoordigd in het werkende segment van de arbeidsmarkt.

Van de 2,55 miljoen werkende personen in 2005 zijn er op een jaar tijd 144 054 doorgestroomd naar het niet-werkende segment van de arbeidsmarkt, ongeveer evenveel vrouwen (49,2%) als mannen (50,8%).

5.2 Uitstroomgraad uit werk

Uitstroomgraad uit werk per leeftijd en gezinspositie – Vlaams Gewest, 2005-2006

(%)	Totaal	Vrouw	Man
Totaal (15-64 jaar)	5,7	6,3	5,1
Leeftijd			
15-24 jaar	12,6	14,2	11,2
25-49 jaar	3,9	4,7	3,3
50-64 jaar	8,3	8,4	8,2
Gezinspositie (25-49 jaar)	3,9	4,7	3,3
Alleenstaand	6,5	6,3	6,5
Samenwonend met partner zonder kinderen	3,8	4,8	3,0
Samenwonend met partner en 1 kind*	3,3	4,4	2,2
Samenwonend met partner en 2 kinderen*	2,5	3,3	1,7
Samenwonend met partner en 3 of meer kinderen*	3,3	4,5	2,3
Alleenstaande ouder	6,4	7,0	4,0

* Het gaat om het aantal inwonende kinderen. Kinderen die het ouderlijk huis al verlaten hebben, worden niet meegeteld.

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

De uitstroomgraad uit werk geeft de verhouding weer tussen de personen die uitgestroomd zijn uit een werkend statuut en de totale groep werkenden in 2005. In totaal stroomde in Vlaanderen in de periode 2005-2006 ongeveer 5,7% (144 054 personen) van alle werkenden uit naar een niet-werkende positie.

We zien dat het risico om vanuit werk naar een niet-werkende positie te stromen groter is bij vrouwen dan bij mannen. Van alle vrouwen met een job in 2005 is 6,3% een jaar later niet meer werkend, bij de mannen is dat 5,1%.

Naar leeftijd is het verschil nog groter. Het risico om van werk naar niet-werk te stromen is bij jonge vrouwen (14,2%) bijna drie keer hoger dan bij de 25- tot 49-jarige vrouwen (4,7%). De oudere vrouwen situeren zich daar tussen (8,4%). Bij de mannen merken we eenzelfde trend op. De hoge uitstroomgraad bij jongeren heeft te maken met het feit dat heel wat jongeren eerst nog een zoektocht doorlopen alvorens een passende betrekking te vinden en dat ze vaker in tijdelijke contracten werken. De kans is dan ook groot dat ze tijdelijk zonder werk vallen. Dat de ouderen relatief hoog scoren

heeft ook niet te verwonderen. Zij bevinden zich op het einde van de loopbaan en zetten al vaker de stap naar een definitieve uittrede uit de arbeidsmarkt. De 25- tot 49-jarigen daarentegen zijn het stevigst verankerd in het werkende segment van de arbeidsmarkt. Of anders gezegd, bij hen is de kans om aan het werk te blijven het grootst.

Er zijn ook verschillen waar te nemen tussen diverse gezinsposities. Zo valt het op dat vrouwen zonder partner een hogere uitstroomgraad uit werk kennen. Vooral de alleenstaande moeders lopen een groter risico dan gemiddeld om hun job te verliezen (7% tegenover gemiddeld 4,7%). Dit is onder meer te verklaren doordat alleenstaande moeders meer dan andere vrouwen in een tijdelijk statuut aan het werk zijn. De kans is dan ook groter dat zij na afloop van het tijdelijk contract een tussenstop maken in de werkloosheid of in een ander niet-werkend statuut. Bij werkende vrouwen met een partner is de uitstroom uit werk telkens lager dan 5%.

De uitstroomgraad uit werk is bijna voor alle gezinsposities hoger voor vrouwen dan voor mannen. Enkel bij de alleenstaanden is het risico om van werk naar niet-werk te stromen ongeveer gelijk (6,3% voor vrouwen en 6,5% voor mannen).

5.3 Statuut ná uittrede uit werk

De volgende tabel geeft informatie over het statuut waarin de uitstromers uit werk terecht komen. Van al de personen die uitstromen uit werk wordt 24,6% werkloos, 20,6% gaat op (brug)pensioen, 5,2% neemt loopbaanonderbreking/tijdskrediet, 3,4% is een jaar later werkzoekende met vrijstelling van inschrijving en 1,4% komt in het stelsel van leefloon/financiële hulp terecht. Ten slotte is er nog een grote groep 'andere statuten' (44,8%). In deze categorie verzamelen we de personen waarvoor we het statuut niet nader kunnen specificeren. Deze onbekenden omvatten onder meer huisvrouwen en -mannen, maar ook arbeidsongeschikten en werklozen in wacht-tijd die nog niet uitkeringsgerechtigd zijn.

Statuut na uittrede uit werk (15-64 jaar) per leeftijd – Vlaams Gewest, 2006

	Totaal	(n)	(%)	Werkloosheid (%)	Vrijstelling van inschrijving als werkzoekende (%)	Loopbaanonderbreking/tijdskrediet (volijtids) (%)	Leefloon/financiële hulp (%)	(Brug)pensioen (%)	Ander (%)
Totaal									
15-64 jaar	144 054	100	24,6	3,4	5,2	1,4	20,6	44,8	
Vrouw									
Totaal	70 892	100	26,5	3,5	8,7	1,2	13,7	46,4	
15-24 jaar	15 810	100	25,7	4,1	3,2	1,9	0,0	65,1	
25-49 jaar	37 504	100	33,5	3,8	13,9	1,2	1,8	45,7	
50-64 jaar	17 578	100	11,8	2,5	2,6	0,5	51,4	31,2	
Man									
Totaal	73 162	100	22,8	3,3	1,8	1,6	27,2	43,3	
15-24 jaar	13 975	100	25,9	5,2	0,6	2,2	0,0	66,1	
25-49 jaar	31 088	100	35,3	3,5	2,5	2,3	1,8	54,5	
50-64 jaar	28 099	100	7,5	2,2	1,5	0,4	68,8	19,6	

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Bij een vergelijking naar geslacht springen twee uitstroomstatuten in het oog. Vrouwen stromen veel meer dan mannen door naar loopbaanonderbreking/tijdkrediet: 8,7% van de vrouwen tegenover 1,8% van de mannen. Mannen stromen dan weer vaker uit naar een (brug)pensioen: 27,2% van de mannen tegenover 13,7% van de vrouwen. Dit laatste is onder meer te verklaren doordat het conventioneel brugpensioen voornamelijk toegepast wordt in industriële sectoren waar vooral mannen aan de slag zijn. Voor de andere categorieën zijn de verschillen tussen vrouwen en mannen beperkter.

Naar leeftijd zijn de verschillen groter. Eerst en vooral is het opvallend dat jonge vrouwen (15-24 jaar) meer dan gemiddeld doorstromen van werk naar 'andere statuten' (65,1%). Hierbij gaat het o.a. om studenten die (toevallig) op 31 december 2005 aan het werk waren in een studentenjob, maar een jaar later op 31 december 2006 geen bijverdienste hadden. Daarnaast zijn er ook jonge intreders voor wie de (tijdelijke) job afgelopen is, zonder dat ze evenwel voldoende dagen gewerkt hebben om in aanmerking te komen voor een werkloosheidsuitkering. Ten tweede zijn de jonge vrouwen oververtegenwoordigd in de stroom naar een leefloon/financiële hulp, al gaat het ook bij hen om een zeer beperkte groep (1,9% tegenover een gemiddelde van 1,4%). Voor jonge mannen stellen we dezelfde trends vast.

Voor de vrouwen tussen 25 en 49 jaar valt op dat een groot aandeel uitstromers uit werk in de werkloosheid terecht komt (33,5% tegenover 26,5% gemiddeld). Dit geldt ook voor de mannen in deze leeftijdsgroep. Daarnaast blijkt dat 13,9% van de vrouwelijke uitstromers in de leeftijdscategorie 25 tot 49 jaar doorstroomt naar een loopbaanonderbreking/tijdkrediet (tegenover gemiddeld 8,7%). Het zijn dan ook vooral vrouwen uit de zogenaamde 'drukke' leeftijd die gebruik maken van het wettelijk stelsel om hun loopbaan te onderbreken. Bij de 25- tot 49-jarige mannen ligt dit aandeel daarentegen slechts op 2,5%.

Wanneer we naar de vijftigplussers kijken, kunnen we vaststellen dat zowel bij de vrouwen als bij de mannen een groot aandeel van de uitstromers een (brug)pensioen opneemt: 51,4% van de vrouwen en 68,8% van de mannen.

Statuut na uitrede uit werk (25-49 jaar) per gezinspositie – Vlaams Gewest, 2006

	Totaal	Werkloosheid	Vrijstelling van inschrijving als werkzoekende	Loopbaanonderbreking/tijdskrediet (voltijds)	Leefloon/financiële hulp	(Brug)pensioen	Ander	
	(n)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	
Vrouw								
Totaal**	37 504	100	33,5	3,8	13,9	1,2	1,8	45,7
Alleenstaand	4 356	100	39,4	4,6	5,7	2,0	2,3	46,0
Samenwonend met partner zonder kinderen	6 341	100	30,6	2,9	18,7	0,3	1,2	46,3
Samenwonend met partner en 1 kind*	7 185	100	29,9	3,4	21,7	0,3	1,3	43,4
Samenwonend met partner en 2 kinderen*	7 381	100	29,6	3,8	16,7	0,3	1,4	48,2
Samenwonend met partner en 3 of meer kinderen*	3 674	100	26,2	3,7	15,0	0,6	1,4	53,0
Alleenstaande moeder	4 670	100	49,0	5,0	2,5	3,6	4,9	35,0

	Totaal (n)	(%)	Werkloosheid (%)	Vrijstelling van inschrijving als werkzoekende (%)	Loopbaanonder- breking/tijds- krediet (volftijds) (%)	Leefloon/ financiële hulp (%)	(Brug)pensioen (%)	Ander (%)
				Man				
Totaal**	31 088	100	35,3	3,5	2,5	2,3	1,8	54,5
Alleenstaand	8 431	100	40,4	3,5	1,7	3,0	1,2	50,2
Samenwonend met partner zonder kinderen	4 360	100	32,6	3,6	4,1	0,8	2,0	56,9
Samenwonend met partner en 1 kind*	3 914	100	33,7	3,9	2,5	0,6	2,7	56,6
Samenwonend met partner en 2 kinderen*	4 210	100	29,8	2,8	2,7	0,7	2,9	61,2
Samenwonend met partner en 3 of meer kinderen*	2 389	100	35,8	2,6	2,4	1,0	3,1	55,0
Alleenstaande vader	556	100	43,0	2,0	0,9	2,7	5,8	45,7

* Het gaat om het aantal inwonende kinderen. Kinderen die het ouderlijk huis al verlaten hebben, worden niet meegeteld.

** Totaal = inclusief 'overige' gezinstypes

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Ook naar gezinspositie zijn er belangrijke verschillen. Op de eerste plaats komt de precare situatie van alleenstaanden naar voor. Van de alleenstaande vrouwen zonder kinderen die uit het werkende segment van de arbeidsmarkt stromen, komt 39,4% in de werkloosheid terecht. Bij de alleenstaande moeders die hun job verliezen, loopt het aandeel van de werkloosheid zelfs op tot 49%. Beide groepen komen ook meer dan gemiddeld in het stelsel van leefloon/financiële hulp terecht: 2% van de alleenstaande vrouwen zonder kinderen en 3,6% van de alleenstaande moeders. Dit is opnieuw een bevestiging van het grotere armoederisico voor eenoudergezinnen.

Daarnaast merken we ook op dat het vooral samenwonende vrouwen met kinderen zijn die een loopbaanonderbreking/tijdskrediet opnemen. Van de uitstromende vrouwen met een partner en één kind komt 21,7% in loopbaanonderbreking terecht. Ook voor de vrouwen met een partner en twee kinderen of meer ligt het aandeel loopbaanonderbrekers (15% à 17%) nog iets hoger dan gemiddeld. Deze resultaten suggereren dat vrouwen voornamelijk loopbaanonderbreking opnemen om voor de kinderen te zorgen. Toch is ook bij samenwonende vrouwen zonder kinderen de doorstroom naar een loopbaanonderbreking relatief hoog (18,7%).

Wat dus opvalt, is dat het aandeel vrouwen dat in loopbaanonderbreking terechtkomt telkens hoger is wanneer er een partner aanwezig is. Loopbaanonderbreking is vooral aantrekkelijk bij tweeverdieners. Dit valt wellicht financieel te verklaren omdat men in deze gezinssamenstelling nog kan beschikken over het inkomen van de partner. In de financiële logica vinden we ook een verklaring – naast onder andere de klassieke rolverdeling – voor het feit dat er zeer weinig ‘vaders’ zijn die naar loopbaanonderbreking/tijdskrediet doorstromen. Aangezien mannen vaak meer verdienen dan vrouwen zal het financieel voordeliger zijn dat de man verder werkt, terwijl de vrouw haar beroepsloopbaan onderbreekt om voor de kinderen te zorgen.

Tot slot valt nog op dat alleenstaande moeders erg weinig doorstromen naar loopbaanonderbreking: 2,5% van de alleenstaande moeders die hun job verlaten, tegenover 13,9% gemiddeld. Als we de redenering van hierboven omdraaien, dan geldt er voor de alleenstaande moeders wellicht een hogere financiële drempel om met loopbaanonderbreking te gaan dan voor moeders met een partner. Nochtans zou het net voor deze doelgroep een nuttig instrument kunnen zijn om de combinatie gezin en arbeid vlotter te laten verlopen.

VI Jobmobilität

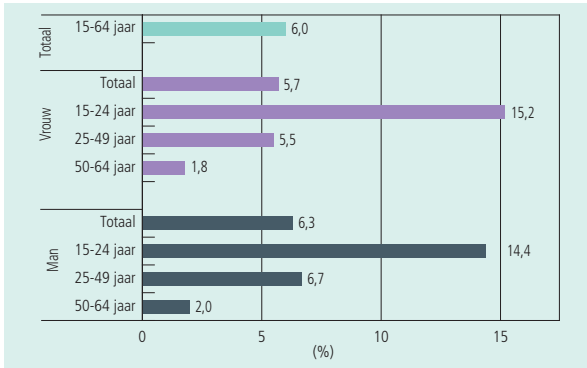

De dynamiek op de arbeidsmarkt weerspiegelt zich niet enkel in de stromen tussen werk en niet-werk. Ook binnen het werkende segment van de arbeidsmarkt is er heel wat beweging. Werknemers die van job veranderen op zoek naar een nieuwe uitdaging. Zelfstandigen die de zaak stilleggen en in loondienst aan de slag gaan. Voltijds werkende moeders die de werkuren verminderen om voor het gezin te zorgen. Al deze personen zijn mobiel binnen het werkende segment van de arbeidsmarkt.

In dit deel van het Genderjaarboek staat de jobmobiliteit centraal. Jobmobiele personen zijn de werkenden die op 31 december 2005 én op 31 december 2006 een job hebben, maar die tussentijds wel een verandering in hun werkende positie kenden.

6.1 Jobmobiliteitsgraad

Jobmobiliteitsgraad (loontrekkenden, 15-64 jaar) naar leeftijd – Vlaams Gewest, 2005-2006

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

De jobmobiliteitsgraad meet het aandeel werknemers dat in de periode van een jaar van werkgever veranderd is. Als een werknemer bij dezelfde werkgever van job of functie verandert, wordt deze werknemer niet als jobmobiel beschouwd.

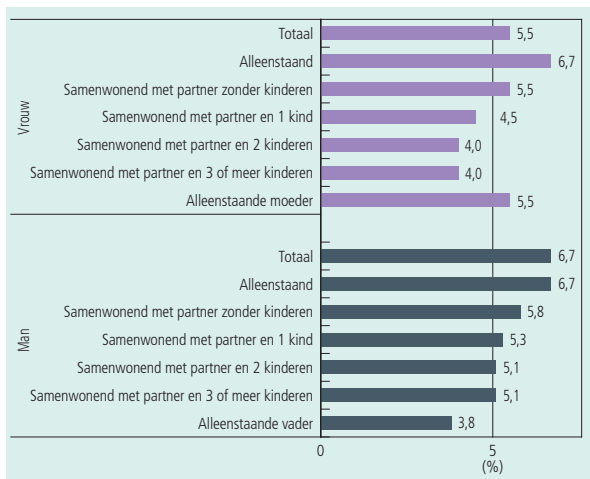
De bovenstaande figuur geeft aan dat 6% van alle loontrekkenden in het Vlaams Gewest in de periode 2005-2006 van werkgever veranderde. Geslacht heeft weinig invloed op dit mobiliteitsgedrag. Het verschil tussen vrouwen en mannen is eerder beperkt: 5,7% van de loontrekkende vrouwen veranderde van werkgever, tegenover 6,3% bij de mannen.

De jobmobiliteit is daarentegen wel sterk leeftijdsgebonden. Als we kijken naar de vrouwen dan valt op dat het vooral jonge vrouwen zijn die van job veranderen. Bijna een op de zes jonge vrouwen (15,2%) is jobmobiel. Naarmate de leeftijd stijgt, neemt de mobiliteit af. Bij de loontrekkende vrouwen van vijftig jaar en ouder is nog slechts 1,8% jobmobiel. Een gelijkaardige trend stellen we vast bij de mannen.

De hoge jobmobiliteit bij jongeren hoeft niet te verwonderen. Jongeren zoeken nog uit wat hun ideale job is en bovendien worden ze vaker tewerkgesteld met een tijdelijk contract waardoor ze

gemakkelijker bij een andere werkgever terecht komen. Bovendien stijgt ook het loon met de anciënniteit waardoor het financiële risico verbonden aan het veranderen van job aanzienlijk hoger ligt voor ouderen.

Jobmobiliteitsgraad (loontrekkenden, 25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2005-2006

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Bekijken we de gezinsposities (25-49 jaar) dan zien we dat de jobmobiliteit iets lager ligt dan gemiddeld voor vrouwen met een partner en kinderen. Van de samenwonende vrouwen met één kind is 4,5% jobmobiel, bij twee kinderen of meer gaat het nog om 4% (tegenover 5,5% gemiddeld). Alleenstaande vrouwen veranderen het vaakst van werkgever (6,7%). De mannen kennen een vrij gelijkwaardig patroon.

6.2 Loontrekkend versus zelfstandig

Stromen tussen loontrekkend en zelfstandig statuut (15-64 jaar) naar leeftijd – Vlaams Gewest, 2005-2006

Van loontrekkend naar zelfstandig		Van zelfstandig naar loontrekkend		
(n)	(%)		(%)	(n)
17 237	0,8	Totaal	3,1	12 920
Vrouw				
5 831	0,6	Totaal	3,8	5 577
1 000	0,9	15-24 jaar	14,7	697
4 415	0,6	25-49 jaar	4,4	4 357
416	0,3	50-64 jaar	1,2	523
Man				
11 406	1,0	Totaal	2,8	7 343
1 371	1,2	15-24 jaar	9,7	718
8 527	1,1	25-49 jaar	3,2	5 431
1 508	0,6	50-64 jaar	1,4	1 194

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Tussen 2005 en 2006 zijn 17 237 loontrekkenden doorgestroomd naar het statuut van zelfstandige. Dit komt neer op 0,8% van de 2,14 miljoen loontrekkenden in 2005. We zien dat er relatief minder vrouwen (0,6%) zijn dan mannen (1%) die hun loontrekkende job inruilen voor een zelfstandig statuut.

De kans om als werknemer door te stromen naar een zelfstandige job is leeftijdsgebonden. Als we kijken naar de vrouwen, dan blijkt dat 0,9% van de loontrekkenden tussen 15 en 24 jaar een jaar later aan het werk is als zelfstandige, bij de 25- tot 49-jarigen is de kans al iets kleiner (0,6%), en bij de 50- tot 64-jarigen bijna nihil (0,3%). Ook bij de mannen daalt de doorstroomgraad van loontrekkend naar zelfstandig met het ouder worden.

In de tegengestelde richting zien we dat er tussen 2005 en 2006 bijna 13 000 zelfstandigen overgestapt zijn naar een loontrekkende job. Het gaat om 3,1% van de 411 000 zelfstandigen in 2005. In deze richting zijn de vrouwen (relatief) iets sterker vertegenwoordigd dan de mannen: 3,8% van de vrouwen met een zelfstandige job schakelt over naar een loontrekkende job, tegenover 2,8% bij de mannen.

Ook hier geldt dat jongeren relatief meer kans hebben om vanuit een zelfstandig statuut door te stromen naar een loontrekkende job. Als we kijken naar de vrouwen, dan blijkt dat 14,7% van de zelfstandigen tussen 15 en 24 jaar een jaar later aan het werk is als loontrekkende, 4,4% van de 25- tot 49-jarigen en slechts 1,2% van de 50- tot 64-jarigen. De mannen kennen een gelijkaardig patroon.

Stromen tussen loontrekkend en zelfstandig statuut (25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2005-2006

* Totaal = inclusief overige gezinstypes

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Wat betreft de transitie van loontrekkend naar zelfstandig zijn er nauwelijks verschillen waar te nemen tussen diverse gezinsposities. Bij de loontrekkende vrouwen schommelt de doorstroomgraad naar een zelfstandige activiteit voor alle gezinsposities tussen 0,5% en 0,8%. Bij de mannen ligt het aandeel telkens iets hoger.

Voor de tegengestelde transitie zien we iets meer variatie tussen de gezinsposities. Wanneer we kijken naar de vrouwen, dan valt het op dat vrouwen zonder partner het vaakst overstappen van een zelfstandige activiteit naar een loontrekkende job: 7,4% van de alleenstaande vrouwen en 7,3% van de alleenstaande moeders. Vrouwen met partner (en kinderen) zijn niet alleen vaker aan de slag als zelfstandige (zie hoger), ze hebben ook een kleinere kans om de zelfstandige activiteit in te ruilen voor een loontrekkende job (3% tot 4%).

6.3 Voltijds versus deeltijds

Stromen tussen voltijds en deeltijds werk (loontrekkenden, 15-64 jaar) naar leeftijd – Vlaams Gewest, 2005-2006

Van voltijds naar deeltijds		Van deeltijds naar voltijds		
(n)	(%)		(%)	(n)
60 472	4,1	Totaal	8,0	48 138
Vrouw				
40 022	8,6	Totaal	7,0	33 723
4 747	8,7	15-24 jaar	16,1	6 549
30 765	8,9	25-49 jaar	7,0	24 143
4 510	7,0	50-64 jaar	3,1	3 031
Man				
20 450	2,0	Totaal	12,2	14 415
1 268	1,4	15-24 jaar	21,5	3 127
12 011	1,7	25-49 jaar	16,4	9 315
7 171	3,5	50-64 jaar	4,2	1 973

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Tussen 2005 en 2006 zijn 60 472 voltijds loontrekkenden doorgestroomd naar een deeltijdse job. Dit komt neer op 4,1% van de 1,47 miljoen voltijdse werknemers in 2005. De kans om van een voltijdse naar een deeltijdse job over te stappen is heel wat groter voor vrouwen (8,6%) dan voor mannen (2%).

Naar leeftijd zijn er op het eerste gezicht weinig verschillen. Vrouwen jonger dan vijftig (bijna 9%) zetten wel iets vaker dan vrouwelijke vijftigplussers (7%) de stap van een voltijdse naar een deeltijdse job. Bovendien is het verschil met de mannen het grootst bij de categorieën jonger dan vijftig. Een andere vaststelling is dat het bij de mannen de vijftigplussers zijn die (relatief) het vaakst de overgang van voltijds naar deeltijds maken (3,5% tegenover 2% gemiddeld). Voor mannen is het dus vooral een fenomeen dat zich aan het einde van de loopbaan voordoet.

In de tegengestelde richting zien we dat er tussen 2005 en 2006 iets meer dan 48 000 deeltijds loontrekkenden overgestapt zijn naar een voltijdse job. Het gaat om 8% van de ruim 600 000 deeltijdse werknemers in 2005, 7% bij de vrouwen en 12,2% bij de mannen. Eerder zagen we al dat er zeer weinig mannen zijn die deeltijds werken. Hier blijkt bovendien dat als ze toch een deeltijdse job hebben, zij vaker dan vrouwen overstappen naar een voltijdse job.

De overgang van voltijds naar deeltijds is ook sterk leeftijdsgebonden. Van de 15- tot 24-jarige vrouwen die deeltijds werken, is een jaar later 16,1% voltijds aan de slag. Bij de 25- tot 49-jarige vrouwen is de doorstroomgraad al heel wat kleiner (7%), maar vooral bij de oudste leeftijdsgroep ligt dit aandeel erg laag (3,1%). Bij de mannen springen de jongeren in het oog: meer dan een vijfde (21,5%) van de deeltijds werkende jongeren stapt over naar een voltijdse job, heel wat meer dan bij de jonge vrouwen (16,1%). Maar ook tijdens de drukke leeftijd (25 tot 49 jaar) ruilen de mannen (16,4%) veel vaker dan de vrouwen (7%) hun deeltijdse job in voor een voltijdse betrekking.

Stromen tussen voltijds en deeltijds werk (loontrekkenden, 25-49 jaar) naar gezinspositie – Vlaams Gewest, 2005-2006

* Totaal = inclusief overige gezinstypes

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Kijken we naar de gezinsposities dan valt op dat de transitie van voltijds naar deeltijds erg hoog is voor vrouwen met een partner en kinderen: van de samenwonende moeders met een voltijdse job is zo'n 12% een jaar later aan het werk in een deeltijds regime (tegenover een gemiddelde van 8,9%). Bij alleenstaande moeders daarentegen ligt dit aandeel heel wat lager (6,9%). Bij de mannen is er nauwelijks een verschil tussen de gezinsposities. Het aandeel voltijds werkende mannen dat overstapt naar een deeltijdse job is voor alle gezinsposities lager dan 2%.

Terwijl de aanwezigheid van kinderen bij vrouwen met een partner een doorslaggevende factor is om over te stappen naar een deeltijds regime, heeft dit bij mannen blijkbaar geen invloed. Hier kan de traditionele rolverdeling tussen vrouwen (zorgtaken) en mannen (betaalde arbeid) een verklaring bieden. Vaak zal er ook een financiële logica achter zitten. Omdat vrouwen gemiddeld minder verdienen dan mannen, zal een beperking van hun loon minder hard wege op het globale gezinsinkomen dan wanneer de man deeltijds zou gaan werken.

Omgekeerd blijkt dat de overgang van een deeltijdse naar een voltijdse job het hoogst ligt indien er geen kinderen zijn. Van de alleenstaande vrouwen met een deeltijdse job is 10,5% een jaar later aan het werk in een voltijds regime. Voor samenwonende vrouwen zonder kinderen gaat het om 8%. Vrouwen met kinderen zetten heel wat minder vaak de stap van deeltijds naar voltijds werk. Bovendien merken we een lichte daling op naarmate er meer kinderen zijn in het gezin: 7,6% voor de vrouwen met partner en één kind, 5,6% voor de vrouwen met partner en twee kinderen en 5,4% voor de vrouwen met partner en drie of meer kinderen.

Bij de mannen zien we een omgekeerde trend. De transitie van deeltijds naar voltijds is bij mannen hoger indien er kinderen in het gezin aanwezig zijn. Bij de deeltijds werkende mannen met partner en één kind stroomt zelfs een vijfde (20,3%) door naar een voltijdse job (tegenover een gemiddelde van 16,4%).

Lijst van afkortingen

Datawarehouse AM & SB	Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming
EAK	Enquête naar de Arbeidskrachten
FOD Economie	Federale Overheidsdienst Economie
ILO	International Labour Organisation (Internationale Arbeidsorganisatie)
KSZ	Kruispuntbank Sociale Zekerheid
M/V	Man/Vrouw
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
Steunpunt WSE	Steunpunt Werk en Sociale Economie
TBO	Tijdsbestedingsonderzoek

Referenties

- Corijn, M. (2005). Uit de echt gescheiden dan ...? De leefvorm enkele jaren na een scheiding in het Vlaamse Gewest. Uit het onderzoek, 13 oktober 2005.
- Elchardus, M. & Cohen, J. (2003). Gedrag en verwachtingen in verband met het einde van de loopbaan. Deelrapport 2: de levensloop en de pensioentransitie in België. Brussel.
- Elchardus, M. (1996). De gemobiliseerde samenleving. Tussen de oude en een nieuwe ordening van de tijd. Brussel: Koning Boudewijnstichting.
- Geurts, K. (2004). Werk en gezin in verandering. Een generatie past zich aan. In Geurts, K., Herremans, W., Vermandere C. & van der Hallen, P. (eds.). De arbeidsmarkt in Vlaanderen 2004. Antwerpen: Garant, p. 117-127.
- Glorieux, I., Minnen, J. & Van Thielen, L. (2004). Moeder, wanneer werken wij? Arbeidsmarktconclusies uit het Vlaams tijdsbestedingsonderzoek 1988-1999. Leuven: Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming; VIONA Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek.
- Glorieux, I., Minnen, J. & Van Tienover, T.P. (2008). Een weekje België. Resultaten van het Belgisch tijdsbestedingsonderzoek 2005 (TBO'05). Brussel: Vrije Universiteit Brussel, Vakgroep Sociologie, Onderzoeksgroep TOR.
- Knulst, W. & Van Beek, P. (1990). Tijd komt met de jaren. Rijkswijk/Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau/VUGA.
- Sels, L. & Theunissen, G. (2006). Waarom vrouwen beter verdienen (maar mannen meer krijgen). Een kritisch essay over de sekseloonkloof. Leuven: Acco.
- Valgaeren, E. (2008). Steunpunt Gelijke Kansenbeleid zoekt in op ... alleenstaande ouders. ZOEM nr. 3. Steunpunt Gelijke Kansen.
- Van Gils, S. & Booghmans, M. (2004). Hoofdstuk 13. Over uren – Jaarboek 2004. Leuven: Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming.
- Van Gils, S. (2004). Deeltijdarbeid – WAV-rapport 2004. Leuven: Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming.
- Walrave, M. & De Bie, M. (2005). Working @ home or closer to home. Brussel: Europees Sociaal Fonds Agentschap Vlaanderen.

Voetnoten

- 1 2006 was op het moment van de analyses het meest recente jaar waarvoor we over gezinsvariabelen beschikten.
- 2 In de nabije toekomst is er wel een integratie in het Datawarehouse AM&SB voorzien van deze schoolverlaters in wachttijd, in het kader van een Agora-project van het Federaal Wetenschapsbeleid.

Colofon

Samenstelling en redactie

Jeroen Delmotte, Wim Herremans, Mieke Booghmans

[Steunpunt Werk en Sociale Economie](#)

Parkstraat 45, bus 5303, B-3000 Leuven

Tel: +32 (0)16 32 32 39 – Fax: +32 (0)16 32 32 40

E-mail: steunpuntwse@econ.kuleuven.be

www.steunpuntwse.be

Vormgeving: Magelaan cvba – James & Co

Tekeningen: James & Co

Fotografie: Koen Keppens

Verantwoordelijke uitgever

[ESF-Agentschap](#)

[Departement Werk en Sociale Economie](#)

Gasthuisstraat 31 (9e verdieping), 1000 Brussel

Tel.: +32 (0)2 546 22 34 – Fax: +32 (0)2 546 22 40

www.esf-agentschap.be

ESF: bijdragen tot de ontwikkeling van de werkgelegenheid door het bevorderen van inzetbaarheid, ondernemerschap, aanpasbaarheid en gelijke kansen en door het investeren in menselijke hulpbronnen.

D/2008/10.326/3

Verklarende woordenlijst

Werkzaamheidsgraad: het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)

Werkloosheidsgraad: het aandeel werkzoekenden in de beroepsbevolking (werkenden + werkzoekenden) op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)

Activiteitsgraad: het aandeel beroepsactieven (werkenden + werkzoekenden) in de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)

Niet-beroepsactieven: personen op arbeidsleeftijd (15-64 jaar) die zich niet aanbieden op de arbeidsmarkt. Het gaat om personen die niet werkend en niet werkzoekend zijn

Arbeidsmarktobiliteitsgraad: het aandeel van de totale bevolking op arbeidsleeftijd dat tussen 31 december 2005 en 31 december 2006 van socio-economische positie veranderde. Het gaat om de som van volgende stromen:

- van werk naar werkloos
- van werkloos naar werk
- van werk naar niet-beroepsactief
- van niet-beroepsactief naar werk
- van werkloos naar niet-beroepsactief
- van niet-beroepsactief naar werkloos

Doorstroomgraad naar werk: de personen die op 31 december 2005 niet aan het werk zijn en op 31 december 2006 wel aan het werk zijn, ten opzichte van alle niet-werkenden op 31 december 2005

Uitstroomgraad uit werk: de personen die op 31 december 2005 wel aan het werk zijn en op 31 december 2006 niet aan het werk zijn, ten opzichte van alle werkenden op 31 december 2005

Jobmobiliteitsgraad: de personen die in de loop van 2006 van werkgever veranderden, ten opzichte van alle personen die van 31 december 2005 tot 31 december 2006 ononderbroken als werknemer aan de slag waren (behalve in uitzendarbeid). Als een werknemer bij dezelfde werkgever van job of functie veranderde, wordt deze werknemer niet als jobmobiel beschouwd.

Met steun van de
Vlaamse overheid

